

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Změny v daňových zákonech a jejich dopady
na daňové poplatníky ČR**

**Changes in the tax law and their impact
on tax payers in Czech Republic**

Dagmar Randová

Plzeň 2013

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Dagmar RANDOVÁ**
Osobní číslo: **K10B0128K**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Změny v daňových zákonech a jejich dopady na daňové poplatníky ČR**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

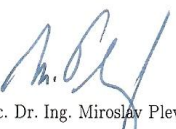
1. Zpracujte obecnou charakteristiku daní.
2. Porovnejte změny ve zdanění příjmů fyzických osob v období 2002-2012.
3. Porovnejte změny ve zdanění daně z přidané hodnoty v období 2002-2012.
4. Zhodnoťte důsledky zjištěných změn na daňové poplatníky ČR.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

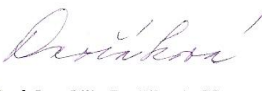
- **KUBÁTOVÁ, Květa.** *Daňová teorie. 2. aktualizované vydání.* Praha: ASPI, 2009. ISBN 978-80-7357-423-9
- **MARKOVÁ, Hana.** *Daňové zákony 2012. 21.vydání.* Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4254-0
- **MARKOVÁ, Hana.** *Daňové zákony 2011. 19.vydání.* Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3800-0
- **PAVLÁSEK, Vlastimil; HEJDUKOVÁ, Pavlína.** *Veřejné finance a daně v České republice. 2.přepracované vydání.* Plzeň: Nava, 2011. ISBN 978-80-7211-395-8

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavlína Hejduková, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **31. srpna 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **7. prosince 2012**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 31. srpna 2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Změny v daňových zákonech a jejich dopady na daňového poplatníka ČR“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne 2. prosince 2012

.....

podpis autora

Poděkování

Na tomto místě, bych chtěla poděkovat Ing. Pavlíně Hejdukové Ph.D., za odborné vedení mé práce, její ochotu, pomoc a připomínky, které mi během konzultací poskytla, při zpracování této bakalářské práce.

Obsah

0 Úvod.....	7
1 Obecná charakteristika daní.....	9
1.1 Definice daní a daňová soustava.....	9
1.2 Funkce daní.....	10
1.3 Třídění daní.....	11
2 Daň z příjmů fyzických osob – právní úprava.....	14
2.1 Poplatníci daně z příjmů fyzických osob.....	14
2.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob.....	14
2.3 Základ daně	15
2.4 Sazba daně a vybrané daňové náležitosti.....	19
3 Změny v zákoně o dani z příjmu fyzických osob v období 2002-2012.....	21
3.1 Změny v období 2002 – 2004.....	21
3.2 Změny v období 2005 – 2008.....	23
3.3 Změny v období 2009 – 2012.....	26
4 Daň z přidané hodnoty – právní úprava.....	29
4.1 Poplatníci a plátcí daně z přidané hodnoty.....	29
4.2 Předmět daně z přidané hodnoty.....	30
4.3 Základ daně.....	34
4.4 Sazba daně.....	35
5 Změny v zákoně o dani z přidané hodnoty v období 2002-2012.....	36
5.1 Změny v období 2002 – 30. dubna 2004.....	36
5.2 Změny v období 1. května 2005 – 2008.....	37
5.3 Změny v období 2009 – 2012.....	40
6 Změny v příkladech.....	42
6.1 Daň z příjmu fyzických osob příklad č. 1.....	42
6.2 Daň z příjmů fyzických osob příklad č. 2.....	47
6.3 Daň z příjmů fyzických osob příklad č. 3.....	50
6.4 Daň z příjmů fyzických osob příklad č. 4.....	52
6.5 Daň z přidané hodnoty příklad č. 5.....	55

6.6 Daň z přidané hodnoty příklad č. 6.....	58
7 Závěr.....	61
8 Seznam tabulek a obrázků.....	63
9 Seznam použitých zkratk.....	65
10 Seznam použité literatury.....	66

ÚVOD

Jako téma bakalářské práce jsem si vybrala „Změny v daňových zákonech a jejich dopady na daňové poplatníky ČR“. Téma daní mne zaujalo zejména proto, že se dotýká každého z nás. Je dobré se v daňové problematice orientovat, protože se s ní setkáváme ve svém každodenním životě. Každý by měl mít přehled o tom, jaké daně a v jaké výši je povinen ze zákona platit.

Vzhledem k tomu, že ve svém zaměstnání musím sledovat změny v daňových zákonech, tato problematika pro mne není cizí. Přesto vím, že je kolem mne spousta lidí, kteří nemají představu, jaké daně vlastně platí.

Změny v daňových zákonech a jejich dopady bych chtěla ukázat na dani z příjmu fyzických osob a na dani z přidané hodnoty. Tyto dvě daně jsem si vybrala záměrně, protože si myslím, že se s nimi všichni setkáváme nejčastěji.

Obě tyto daně byly zavedeny v České republice 1. ledna 1993. Daň z příjmů je považována za jednu z nejsložitějších. Je ukotvena v zákoně č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. Ke změnám u této daně dochází velmi často. Daň z přidané hodnoty se u nás před rokem 1993 nazývala daň z obratu a je upravena zákonem č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty v platném znění. Největší změny u této daně proběhly po vstupu České republiky do Evropské unie.

Cílem mé práce je analýza nejdůležitějších změn ve zdanění příjmů fyzických osob a u daně z přidané hodnoty v období od roku 2002 do roku 2012, zhodnocení dopadu těchto změn na daňové poplatníky.

První kapitola ukazuje vývoj daní u nás a charakteristiku nových daňových zákonů, které vešly v platnost 1. ledna 1993.

V následující kapitole jsou vymezeny nejdůležitější pojmy týkající se daně z příjmů fyzických osob tzv. základní daňové náležitosti a je uvedeno výpočtové schéma a popsána tvorba základu daně a jeho dílčích částí.

V další kapitole jsou analyzovány nejdůležitější změny v právní úpravě této daně ve vymezeném období. Poukázáno je zejména na ta zdaňovací období, která měla největší vliv na daňového poplatníka.

Ve čtvrté kapitole jsou vymezeny nejdůležitější pojmy, týkající se daně z přidané hodnoty tzv. základní daňové náležitosti.

V páté kapitole jsou analyzovány rozdíly v právní úpravě a jsou popsány nejdůležitější rozdíly při tuzemském plnění, dovozu a vývozu zboží do EU a do třetích zemí.

V poslední kapitole jsou změny demonstrovány na konkrétních příkladech a jsou uvedeny dopady těchto změn na daňového poplatníka.

Na závěr hodnotím konkrétní výsledky a konstatuji, jak tyto změny ovlivnily příjmy a výdaje daňového poplatníka.

1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA DANÍ

1.1 DEFINICE DANÍ A DAŇOVÉ SOUSTAVY

Daně jsou definovány jako povinná, státem vymahatelná a nevratná platba do veřejného rozpočtu. Daně jsou ukotvené v zákonech. (Pavlásek, Hejduková, 2010)

Současná podoba daňové soustavy České republiky se začala tvořit již v polovině roku 1990. V té době parlament rozhodl o provedení reformy daňového systému. Důvodem změny daňové soustavy byl přechod z centrálně plánované ekonomiky na tržní ekonomiku. V letech 1990 až 1992 byly novelizovány předchozí daňové systémy tak, aby umožnily rozvoj podnikání.

V době, kdy v České republice platil socialistický daňový systém, bylo zrušeno rozdělení daní na přímé a nepřímé. Daně v té době byly rozděleny na daně placené organizací a daně placené obyvatelstvem. Výše daní byla závislá na struktuře daní, ne na jejich výši. Tyto daně byly nespravedlivé, neefektivní a neprůhledné.

Nová daňová soustava je zakotvena v zákoně č. 212/1992 Sb., ten vešel v platnost 1. ledna 1993. V této soustavě se vracíme k rozdělení daní na přímé a nepřímé. Součástí této změny v daňové soustavě je i zákon o správě daní a poplatků č. 337/1992 Sb. Hlavním úkolem daňové reformy bylo zjednodušit daňový systém, zprůhlednit daňovou soustavu a zvýšit daňovou spravedlnost. Hlavní rysy této daňové soustavy jsou platné do dnes.

„V současnosti představují daně peněžní, povinné, nenávratné platby do veřejného rozpočtu, které se vybírají na základě mocenské povahy státu, tzn. na základě zákona.“ (Pavlásek, Hejduková, 2010, s. 50)

Daň je neúčelová, neekvivalentní platba, která se pravidelně opakuje a to buď v časových intervalech, nebo při stejných okolnostech, má přesně danou daňovou sazbu a vždy se jedná o peněžní plnění.

Vymezení daní:

- **Povinná** – je uložena zákonem. Daň musí být povinná, jsou z ní financovány veřejné statky, ty spotřebovávají všichni. Bylo by proto nespravedlivé, kdyby někdo nepřispíval vůbec.

- **Nenávratná** – plátce daně za tuto platbu nedostává žádnou protihodnotu, ani mu nebude v budoucnu vrácena.
- **Plyne do veřejného rozpočtu** – daně plynou nejen do státního rozpočtu, ale i do rozpočtu měst a obcí, do fondu zdravotních pojišťoven a také do rozpočtu Evropské unie.
- **Neúčelová** – plátce daně nikdy předem neví, k jakému účelu budou peníze jím zaplacené využity.
- **Neekvivalentní** – každý plátce odvádí do veřejného rozpočtu určitou výši daně, podílí se tak na společných příjmech. Neznamená to však, že ten kdo platí vyšší daně, bude z něj i více čerpat. (Kubátová, 2006)

1.2 FUNKCE DANÍ

Funkce daní je úzce spjatá s existencí státu. Daně pro stát představují příjem do veřejného rozpočtu. Tyto příjmy jsou nástrojem hospodářské politiky státu. Veřejné rozpočty zajišťují veřejně prospěšné statky, které jsou financovány z příjmů. Tyto statky mohou využívat všichni, bez ohledu na to, kolik do veřejných rozpočtů přispívají. Mezi veřejné statky patří např. veřejné školství, zdravotnictví, sociální služby, obrana státu apod.. Daně plní stejné tři základní funkce jako veřejný sektor.

- **Alokační funkce** – řeší zajišťování veřejných statků. Pomocí příjmu z daní, které jdou do veřejných rozpočtů, jsou získány prostředky na nákup veřejných statků.
- **Redistribuční funkce** – pomocí této funkce jsou zmírňovány rozdíly mezi jednotlivými subjekty. „Veřejné finance (daně) mají za úkol přesunout část důchodů a bohatství směrem od bohatších jedinců k chudším.“ (Kubátová, 2005, s.16)
- **Stabilizační funkce** – jejím úkolem je pomocí daní zmírňovat cyklické výkyvy v ekonomice. (Kubátová, 2005)

Mimo těchto tří funkcí plní daně ještě funkce:

- **Fiskální funkce** – představuje získávání peněžních prostředků do veřejných rozpočtů a je obsažena ve všech třech předchozích funkcích. (Kubátová, 2005)

- **Stimulační funkce** – pomocí této funkce stát motivuje ke spotřebě určitých statků (daňové prázdiny) nebo podporuje ekonomický růst. (Kubátová, 2005)

1.3 TŘÍDĚNÍ DANÍ

Daně můžeme členit podle mnoha různých hledisek. Nejznámější členění daní je podle jejich vazby na důchod poplatníka. K základní klasifikaci daní můžeme řadit také ty, jež se zabývají určením poplatníka daně, které se zabývají stanovením předmětu daně a ty, které se zabývají zjištěním, do jaké míry respektují příjmovou situaci občana. (Široký, 2003)

Třídění daní podle jejich vazby na daňového poplatníka – základní třídění daní, známé je již od dob feudalismu. Podle tohoto třídění daně dělíme na:

Přímé – vyměřovány jsou přímo poplatníkovi na základě jeho důchodu nebo majetku. Platí je na úkor svého důchodu, nemohou být přeneseny na jiný subjekt.

Nepřímé – vybírány jsou v cenách ze zboží, služeb, pronájmů a převodů (postihují spotřebu). Nejsou hrazeny z vlastního důchodu. Ten kdo daň odvádí, ji pouze vybírá.

Třídění daní podle subjektu daně – základem tohoto třídění je vymezení ekonomického subjektu, který je nucen daň platit. Podle tohoto třídění je dělíme na:

Placené **fyzickou osobou** – fyzická osoba je charakterizována jménem, trvalým bydlištěm a určitým speciálním znakem (rodné číslo). (Široký, 2003)

Placené **právní osobou** – firma, korporace, charakterizovány jsou názvem, právní formou, je zapsána v seznamu firem a její přiděleno identifikační číslo.

Třídění daní podle objektu daně – rozděluje se podle toho, na jaký předmět je daň uložena a důvod jejího odvádění. Podle tohoto třídění daně dělíme na:

Důchodové – zdaňuje se důchod poplatníka (mzda, renta, zisk, apod.), který mu plyne jednak v penězích, ale i v naturáliích.

Ze spotřeby – postihují buď veškerou spotřebu, nebo jen vybrané skupiny výrobků.

Obrátové - jsou uvaleny buď na hrubý obrát u každého výrobce, který se podílí na zpravování výrobku, nebo na čistý obrát nebo obrát docílený u posledního zpracovatele.

Majetkové – zdaňují movitý i nemovitý majetek, dražbu či nabytí.

Z obchodních operací – postihuje spekulativní finanční transakce (burzovní daň).

Třídění daní podle vztahu k poplatníkovi – respektují platební schopnost poplatníka. Rozlišujeme daně:

Osobní – zohledňují důchodovou situaci poplatníka, vyměřují se na základě jeho osobního příjmu nebo příjmu z podnikání.

In rem – jsou odváděny z titulu vlastnictví, nebo nabytí majetku, nákupu a spotřeby zboží a služeb. Výše není závislá na příjmu. (Široký, 2003)

Přímé a nepřímé daně

Přímé daně - poplatník je platí přímo ze svého důchodu, tuto svoji povinnost nemůže převést na jiný daňový subjekt. Poplatník ji odvádí přímo finančnímu úřadu. Přímé daně dále třídíme na daně důchodové a majetkové. (Široký, 2003)

Daně **důchodového typu** zdaňují důchod (mzdu, zisk). V ČR mezi přímé daně patří daň z příjmu, ty jsou upraveny zákonem č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů v platném znění. Tento zákon zahrnuje dvě daně a to daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob. Tyto daně patří mezi univerzální.

Daně **majetkové** zdaňují movitý i nemovitý majetek a nezáleží při tom na výši důchodu. Mezi tyto daně patří daň z nemovitosti, kterou upravuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti v platném znění. Je rozdělen na dvě samostatné části na daň z pozemků a na daň ze staveb. K tomuto oddělení daní došlo proto, že ne každý vlastník pozemku, je i vlastníkem nemovitosti, která je na tom pozemku postavená.

Další majetkovou daní je daň silniční, která je upravena zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční v platném znění. Zdaňuje užívání pozemních komunikací v České republice silničními motorovými vozidly, které jsou využívány k podnikatelské činnosti. Z těchto zdrojů je hrazena údržba a modernizace silniční sítě.

Daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitostí patří také mezi majetkové daně. Upravuje ji zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a o dani z převodu nemovitostí v platném znění. Jedná se o jednorázové dávky, které souvisí s převodem určitého majetku.

Nepřímé daně jsou vybírány při prodeji zboží, služeb. Jsou zahrnuty již v ceně služeb nebo zboží. Poplatníkem jsou koneční spotřebitelé. Daň vybírá a odvádí plátce daně, který je podnikatelským subjektem. Mezi první nepřímé daně patřila daň z benzínu a daň z alkoholických nápojů. Postupně se daně rozšířily na všechny poskytované statky a

služby. Výnos z těchto daní je nejvýznamnějším zdrojem pro veřejné rozpočty. Výpočet se provádí z hodnoty zboží a služeb. Nepřímé daně dělíme na univerzální a selektivní.

Daň z přidané hodnoty patří mezi **univerzální** daně, je to daň ze spotřeby. Zdaněná je. „Mechanismus DPH odstraňuje duplicitu daně, na daň již jednou zaplacenou v ceně zpracovatelských komodit se již znovu nevaluje. Dani podléhá jen nová výroba, výrobní vstupy se již podruhé nezdaňují.“(Široký, 2003, s.153) Daň z přidané hodnoty se v ČR vybírá od roku 1993, nahradila daň z obratu. Upravuje ji zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty v platném znění. Největší změny proběhly v době, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie.

Selektivní daně zatěžují jen vybrané druhy spotřebního zboží a služeb. Uvalují se na výrobky, u kterých je malá pružnost poptávky a mají dlouhodobě neměnnou spotřebu. Selektivní daně bývají uvaleny na zboží, kde je možné ji ospravedlnit jeho škodlivostí.

Do této skupiny patří spotřební daně, jsou uvaleny na pět skupin výrobků. Patří sem daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproductů a daň u tabákových výrobků. Veškeré výrobky, které podléhají spotřební dani, spadají do základní sazby daně z přidané hodnoty. Spotřební daně upravuje zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních v platném znění.

2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB – PRÁVNÍ ÚPRAVA

Daň z příjmů patří mezi daně důchodového typu a je daní univerzální (Kubátová, 2005). Nejvýznamnější změna proběhla 1. ledna 1993, kdy byl zavedena nová daňová soustava. Vychází ze zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v platném znění. Tento původní zákon byl mnohokrát novelizován a prošel zásadními změnami. V této kapitole je tento zákon uveden, jak je platný v roce 2012.

2.1 POPLATNÍCI DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Poplatníky, podle § 2 ZDP jsou fyzické osoby. Dělíme je do dvou skupin, na daňové rezidenty a nerezidenty.

Daňovými **rezidenty** jsou osoby, které trvale žijí na území České republiky, nebo se zde většinou vyskytují. Musí zde pobývat minimálně 183 dní a to buď souvisle, nebo v několika obdobích. Do délky pobytu se nezapočítávají studijní pobyty ani pobyty léčebné. Ostatní, daňoví poplatníci, kteří nesplňují tuto podmínku, jsou daňoví **nerezidenti**.

U daňových rezidentů podléhají dani z příjmů fyzických osob, veškeré příjmy, plynoucí ze zdrojů v České republice, tak i příjmy ze zahraničí. U daňových nerezidentů jsou to pouze příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky.

2.2 PŘEDMĚT DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Předmět daně z příjmů fyzických osob je podle § 23 rozdělený do 5 skupin.

příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků §6

příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti §7

příjmy z kapitálového majetku §8

příjmy z pronájmu §9

ostatní příjmy §10

Předmětem daně jsou příjmy peněžní i nepeněžní. Pod nepeněžními příjmy rozumíme např. dary, výhry, ale třeba i zboží, za které nemusíme zaplatit.

Příjmy, které jsou osvobozeny od daně, najdeme uvedené v § 4.

2.3 ZÁKLAD DANĚ

Základem daně, podle §5 zákona o dani z příjmů fyzických osob, je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud zákon nestanoví jinak. Má-li poplatník více druhů příjmů v jednom zdaňovacím období, je základem součet dílčích základů daně, které byly zjištěny podle jednotlivých druhů příjmů.

Přesáhnou-li příjmy výdaje uvedené v § 7 a 9, je rozdíl ztrátou. O ztrátu snížíme úhrn dílčích základů daně. Nemůžeme-li ztrátu odečíst (celou nebo její část) v daném zdaňovacím období, můžeme ji odečíst od úhrnu dílčích základů daně v následujících zdaňovacích obdobích. Tuto ztrátu můžeme odečítat nejdéle 5 zdaňovacích období od zdaňovacího období, ve kterém vznikla.

Příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků

Mezi příjmy ze závislé činnosti podle § 6 patří:

- Příjmy plynoucí z pracovněprávního poměru a poměru jemu podobnému.
- Příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností.
- Odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob.
- Příjmy, plynoucí v souvislosti se současným a budoucím, nebo dřívějším výkonem závislé činnosti bez ohledu na to, zda jsou od plátce, kde poplatník vykonává závislou činnost, nebo od plátce kde závislou činnost nevykonává.

Mezi funkční požitky podle § 6 patří:

- Funkční platy představitelů státní moci a platy vedoucích státních orgánů a soudců.
- Odměny za funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách a v jiných orgánech a institucích.

Poplatník je u příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků označován jako „zaměstnanec“ a plátce příjmů jako „zaměstnavatel“. V §6 se dále uvádí, jaké nepeněžní

příjmy jsou považovány za zdanitelné. Jaké příjmy jsou od daně osvobozeny a které příjmy nejsou předmětem daně.

Základem daně nebo dílčím základem daně je příjem ze závislé činnosti nebo funkčních požitků, zvýšený o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, který je podle § 6 předmětem daně

Příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti

Mezi příjmy z podnikání podle § 7 patří:

- Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství.
- Příjmy z živnosti.
- Příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů.
- Podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

Mezi příjmy z jiné samostatně výdělečné činnosti, které nejsou uvedeny v § 6, patří:

- Příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv, patří sem i příjmy z vydávání, rozmnožování a rozšiřování děl vlastním nákladem.
- Příjmy z výkonu nezávislého povolání.
- Příjmy znalce, tlumočníka, zprostředkovatele kolektivních sportů, kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce a správce konkursní podstaty za činnost podle zvláštního předpisu.
- Příjmy z činnosti insolvenčního správce, včetně příjmů z činnosti předběžného insolvenčního správce atd.
- Příjmy z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku.

Základem daně nebo dílčím základem daně z příjmů z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti, je příjem uvedený v § 7 po odpočtu výdajů, vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení.

Poplatník, který neuplatní výdaje v prokazatelné výši § 7 odst. 7, může uplatnit výdaje, v %.

Tabulka č. 1: Rozdělení, podle druhu příjmu

Druh příjmů	Procenta výdajů
Ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a ze živností řemeslných	80%
Ze živností s výjimkou živností řemeslných	60%
Z činností, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního předpisu, užití nebo poskytnutí práv duševního vlastnictví, z výkonu nezávislého povolání, příjmy znalce, tlumočnicka atd., z činností správce konkursní podstaty	40%
Z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30%
Z pronájmu	30%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě § 7 odst. 7 ZDP platném znění pro rok 2012 (2012)

Daň z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti může být podle § 7a stanovena paušální částkou. Musí být splněny tyto podmínky:

- Poplatníkovi plynou příjmy podle § 7 odst. 1 písm. a) až c) včetně úroků na BÚ, mimo příjmů zdaněných zvláštní sazbou daně nebo příjmů od daně osvobozených.
- Podnikatelskou činnost vykonává bez zaměstnanců nebo spolupracujících osob.
- Příjmy ve 3 zdaňovacích obdobích, bezprostředně předcházejících zdaňovacímu období nesmí přesáhnout 5 000 000 Kč
- Není účastníkem sdružení, které není právnickou osobou.

Poplatník musí podat žádost správci daně nejpozději do 31. ledna zdaňovacího období. V žádosti musí uvést „předpokládané příjmy“ a „předpokládané výdaje“ a všechny další údaje, které jsou potřebné pro stanovení daně paušální částkou. Minimální výše daně stanovené paušální částkou činí, po snížení o předpokládané slevy na dani podle §35ba a § 35c, 600 Kč za zdaňovací období. Dosáhne-li poplatník v průběhu zdaňovacího období jiné příjmy (nepatří do příjmů § 7 odst. 1 písm. a) až c) včetně úroků z BÚ), které v souhrnné výši přesáhnou 6 000 Kč, je povinen podat po skončení daňového období řádné daňové přiznání. Tím se ruší rozhodnutí o dani stanovené paušální

částkou. Daň stanovena paušální částkou musí být uhrazena nejpozději do 31. května běžného zdaňovacího období.

Příjmy z kapitálového majetku

Mezi příjmy z kapitálového majetku podle § 8 patří:

- Podíly na zisku (dividendy) z podílu na majetku kapitálových společností a družstev.
- Podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání.
- Úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z peněžních prostředků na vkladovém účtu.
- Výnosy z vkladových listů.
- Dávky penzijního připojištění se státním připojištěním po snížení.
- Plnění soukromého životního pojištění po snížení.
- Úroky z poskytnutých úvěrů a půjček, úroky z běžných účtů s výjimkou podle § 7a.
- Úroky a výnosy z držby směnek

Mezi další tyto příjmy podle § 8 patří:

- Rozdíly mezi vyplacenou jmenovitou hodnotou a emisním kursem při jejich vydání u dluhopisu, vkladového listu nebo jemu na roveň postaveného.
- Příjmy z prodeje předkupního práva na cenné papíry.
- Příspěvek fyzickým osobám podle zákona upravujícího stavební spoření, na který vznikl nárok v roce 2010, ale poukázán byl stavební spořitelně po 31. říjnu 2010.

Základem daně nebo dílčím základem daně je u příjmů z kapitálového majetku příjem, podle § 8. U těchto příjmů nelze uplatnit žádné výdaje. Příjmy z kapitálového majetku, které plynou ze zdrojů na území ČR, jsou zdaněny zvláštní sazbou daně podle § 36.

Příjmy z pronájmu

Mezi **příjmy z pronájmu** podle § 9 patří:

- Příjmy z pronájmu nemovitostí, bytů nebo jejich částí.
- Příjmy z pronájmu movitých věcí s výjimkou příležitostného pronájmu.

Základem daně nebo dílčím základem daně z pronájmu, je příjem uvedený v § 9 po odpočtu výdajů, vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení.

Poplatník, který neuplatní daňově uznatelné výdaje, může uplatnit výdaje ve výši 30% z příjmů z pronájmu. Tento příjem je zdaněn zvláštní sazbou daně podle § 36.

Ostatní příjmy

Mezi **ostatní příjmy** podle § 10, patří příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku a nejsou uvedeny v § 6 až 9.

Základem daně nebo dílčím základem daně z ostatních příjmů, je příjem uvedený v § 10 po odpočtu výdajů, vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení. U těchto příjmů nelze uplatnit daňovou ztrátu.

2.4 SAZBA DANĚ A VYBRANÉ DAŇOVÉ NÁLEŽITOSTI

V České republice je lineární sazba daně. To znamená, že sazba daně není závislá na výši příjmů, je jednotná, v současné době je její sazba podle § 16, 15%. Daň se vypočítává ze základu daně sníženého o nezdánitelnou část základu daně (§ 15) a o odečitatelné položky od základu daně (§ 34). Základ daně se dále zaokrouhlí na celé stovky dolů.

Nezdánitelné části základu daně, nám umožňují snížit celkový základ daně. Jsou uvedeny v § 15 a mají sociální charakter. Je důležité, aby byla každá část hodnocena samostatně. Odečitatelné položky, které si poplatník může odečíst od základu daně, jsou uvedené v § 34. Mezi odečitatelné položky patří např. daňová ztráta, která vznikla a byla vyměřena v předcházejících obdobích.

Sleva na dani, je částka, o kterou se snižuje, vypočítaná daňová povinnost. Slevy na dani jsou uvedeny v § 35, 35a nebo b a v § 35ab. Jedinou slevou na dani, kterou si můžou odečíst všichni poplatníci daně z příjmů fyzických osob, je sleva na poplatníka, v roce 2012 je její výše 24 840 Kč. Ostatní slevy na dani uvedené v tabulce č. 2, si může poplatník odečíst od základu daně pouze v tom případě, že splnil podmínku pro jejich uplatnění. V § 35c je uvedená sleva na vyživované dítě. Její výše pro rok 2012 je 13 404,- Kč na jedno dítě. Je-li nárok daňového poplatníka vyšší než jeho daňová

povinnost, má daňový poplatník nárok požádat o vyplacení vzniklého rozdílu (daňový bonus). Daňový bonus se vyplácí v tom případě, že jeho částka dosáhne minimálně 100,- Kč a maximálně do výše 60 300,- Kč. V případě, že manželka nebo dítě, na které poplatník uplatňuje slevu je držitelem průkazky ZTP/P, uplatňovaná částka se zdvojnásobí.

Tabulka č. 2: Slevy na dani a nezdanitelné části základu daně

Slevy na dani a nezdanitelné části	2012
na poplatníka	24 840
na vyživované dítě	13 404
na manželku	24 840
poplatník pobírá částečný ID	2 520
poplatník pobírá plný ID	5 040
poplatník držitelem průkazu ZTP/P	16 140
student	4 020
dary	min. 2% ze ZD nebo 1000 Kč max. 10% ZD
penzijní pojištění	max. 12 000
soukromé životní pojištění	max. 12 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě § 15, § 35ba a 35c ZDP platném znění pro rok 2012 (2012)

3 ZMĚNY V ZÁKONĚ O DANI Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB V OBDOBÍ 2002 - 2012

Daňové zákony od roku 1993 prošly mnoha změnami. V této kapitole jsou uvedené pouze změny ve zdanění příjmů fyzických osob.

3.1 ZMĚNY V OBDOBÍ 2002 – 2004

Poplatníci, kteří v tomto období neuplatnili výdaje v prokazatelné výši, mohli v tomto období uplatnit výdaje v % § 7. Tyto hodnoty byly v tomto období nižší, než jsou v současné době. Rozdělení je v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Rozdělení, podle druhu příjmů 2002 - 2005

Druh příjmů	Procenta výdajů
Ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	50%
Z užití nebo poskytnutí práv duševního vlastnictví	30%
Ze živnosti a jiného podnikání podle zvláštních předpisů, z výkonu nezávislého povolání, příjmy znalce, tlumočnicka atd.	25%
Z činností, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního předpisu	25%
Z pronájmu	20%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě § 7 odst. 7 ZDP platném znění pro rok 2002 – 5 (2012)

Minimální základ daně

V roce 2004 byl prvně stanoven minimální základ daně podle zákona 438/2003 Sb. § 7c. Hlavním důvodem pro zavedení minimálního základu bylo to, že někteří podnikatelé vykazovali každoročně ztrátu a tím se vyhýbali placení daně. Stát se tímto způsobem snažil zvýšit výběr daně z příjmů fyzických osob. Minimální základ daně musel v tomto roce „činit alespoň 50% částky, která se stanoví jako součin, všeobecného vyměřovacího základu podle zákona o důchodovém pojištění za kalendářní rok, který o 2 roky předchází zdaňovací období přepočítacího koeficientu podle zákona o důchodovém pojištění“. (Marková, 2002, s. 10)

Výše minimálního základu daně byla na rok 2004 stanovena ve výši 101 000,- Kč.

Minimální základ daně se snižuje o odečitatelné položky (§ 34). Minimální základ daně, se nevztahuje na poplatníky, kteří ve zdaňovacím období:

- Zahájili nebo ukončili podnikatelskou činnost.
- Které následovalo po zdaňovacím období, ve kterém zahájil podnikatelskou činnost.
- Daň byla stanovena paušální částkou.
- Poplatník pobíral rodičovský příspěvek, alespoň po část zdaňovacího období nebo mu náležel příspěvek při péči o osobu blízkou.
- Poplatník je poživitelem starobního důchodu, plného nebo částečného invalidního důchodu.
- Student, který nedosáhl ve zdaňovacím období 26 let.
- Poplatník, který má nárok na slevu na dani podle § 35, 35a a 35b.

Nezdanitelné částky

V letech 2002 – 2004 patřily do nezdanitelné části základu daně i položky, které dnes patří mezi slevy na dani (např. na poplatníka, na vyživované dítě, na manželku atd.). V tomto období se změnila hodnota pouze nezdanitelná částka na vyživované dítě, která se v roce 2004 zvýšila na 25 560,- Kč. Nezdanitelnou částku na poplatníka si nemohli odečíst důchodci, kteří pobírali starobní důchod a jehož výše přesáhla 38 040 Kč. Nezdanitelné částky jak byly platné v období 2002 – 2004 jsou uvedeny v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4: Nezdanitelné části základu daně

Slevy na dani a nezdanitelné části	2002	2003	2004
na poplatníka	38 040	38 040	38 040
na vyživované dítě	23 520	23 520	25 560
na manželku	21 720	21 720	21 720
poplatník pobírá částečný ID	7 140	7 140	7 140
poplatník pobírá plný ID	14 280	14 280	14 280
poplatník držitelem průkazu ZTP/P	50 040	50 040	50 040
Student	11 400	11 400	11 400
Dary	min. 2% ze ZD nebo 1000 Kč max. 10% ZD		
penzijní pojištění	max. 12 000	max. 12 000	max. 12 000
soukromé životní pojištění	max. 12 000	max. 12 000	max. 12 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě § 15 odst. 7 ZDP platném znění pro rok 2002 – 4 (2012)

V roce 2002, se daň vypočítávala stejně, jako v současné době. Daň se vypočítává ze „základu daně sníženého o nezdanitelnou část základu daně (§ 15) a o odečitatelné položky od základu daně (§ 34) zaokrouhleného na celá sta Kč dolů“. (Marková, 2004, s. 13)

Sazba daně

V období 2002 – 2004 nebyla sazba daní lineární (stejná pro jakoukoli výši příjmu), ale byla rozdělena do čtyř příjmových pásem viz. tabulka č. 5.

Tabulka č. 5: Sazba daně 2002 - 2005

Základ daně			
od Kč	do Kč	Daň ze základu	přesahujícího
0	109 200	15%	
109 200	218 400	16 380 Kč + 20%	109 200 Kč
218 400	331 200	38 220 Kč + 25%	218 400 Kč
331 200	a více	66 420 Kč + 32%	331 200 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě § 16 ZDP platném znění pro rok 2002 – 5 (2012)

3.2 ZMĚNY V OBDOBÍ 2005 – 2008

K největší změně u daně z příjmů fyzických osob došlo hned v roce 2005. Tou změnou byla možnost **společného zdanění manželů** § 13a zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů s jeho pozdějšími změnami. Společné zdanění manželů bylo možné využít pouze v letech 2005 – 2007. Výhodné bylo zejména pro rodiny, v nichž příjmy manželů byly ve velkém rozpětí, nebo jeden z manželů měl nulové příjmy. Společné zdanění manželů, mohli využívat pouze manželé, kteří vyživovali alespoň jedno dítě, které s nimi žilo ve společné domácnosti v průběhu zdaňovacího období. Tato podmínka musela být splněna nejpozději 31. prosince zdaňovacího období. Společné zdanění nemohly využívat páry, které spolu žily jako druh/družka. Základ daně se vypočítával jako součet dílčích základů daně, který byl rozdělen na polovinu. Daňové přiznání podává každý z manželů zvlášť ve stejnou dobu. Daňovou ztrátu, byla-li vykázána, si mohl odečíst pouze ten z manželů, u kterého byla zjištěna. V § 13a je dále uvedeno, za jakých podmínek nemůže být společné zdanění manželů podáno např. je stanovena daň paušální částkou, je povinnost stanovit minimální základ daně apod..

Výdaje v %

V roce 2005 zůstaly paušální výdaje ve stejné výši jako v předcházejících letech. K jejich změně došlo, v roce 2006, výdaje, které si mohl poplatník uplatnit v %, se zvýšily. Rozdělení je v tabulce č. 6. Ve stejné výši se mohly uplatňovat i v letech 2007 a 2008.

Tabulka č. 6: Rozdělení, podle druhu příjmů 2006 - 2009

Druh příjmů	Procenta výdajů
Ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	80%
Z živností řemeslných	60%
Ze živností s výjimkou živností řemeslných	50%
Z činností, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního předpisu, užití nebo poskytnutí práv duševního vlastnictví, z výkonu nezávislého povolání, příjmy znalce, tlumočnicka atd., z činností správce konkursní podstaty	40%
Z pronájmu	30%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě § 7 odst. 7 ZDP platném znění pro rok 2009 (2012)

Minimální základ daně

V roce 2005 – 2007 byl stanoven minimální základ daně. Jeho výše se postupně zvedala, v roce 2005 byla 107 300 Kč, o rok později již byla 112 950 Kč, v posledním roce dosáhla výše 120 800 Kč. V roce 2008 byl minimální základ daně zrušen. Od tohoto roku, nově výdaje na pojistné na sociální zabezpečení a příspěvku na sociální politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, nepatřily do výdajů na dosažení, zajištění a udržení příjmů. U příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků se základem daně stala super hrubá mzda. „Základem daně jsou příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky, zvýšené o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na sociální politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění“. (Marková, 2008, s. 11)

Slevy na dani a nezdanitelné částky

V roce 2005 byla poprvé do slev na dani zařazena položka za vyživované dítě, která do té doby patřila do nezdanitelných částí základu daně. Její výše pro rok 2005 byla stanovena na 6 000 Kč. Daňový poplatník může daňový bonus uplatnit do výše 30 000

Kč, Daňové zvýhodnění od té doby může poplatník využívat formou slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu. Daňový bonus v tomto období si mohli poplatníci uplatnit, byla-li jeho výše alespoň 100 Kč a maximálně 30 000 Kč. V roce 2008 se maximální výše, kterou si může poplatník uplatnit, zvýšila na 52 200 Kč.

V roce 2006 došlo k další významné změně u daně z příjmů fyzických osob. V tomto roce byly do položek slev na dani, zařazeny další položky, které v předcházejících letech patřily do nezdanitelných částí základu daně. Do slev byly zařazeny i další položky, na poplatníka, na manželku, pro poživatele částečného invalidního důchodu, pro poživatele plného invalidního důchodu, pro držitele průkazu ZTP/P, na studenta. Tabulka č. 7. Od roku 2008 si nově poživatel starobního důchodu může odečíst slevu na poplatníka, jejich důchod je osvobozen do výše 198 000 Kč.

Tabulka č. 7: Slevy na dani a nezdanitelné části základu daně 2005 - 2008

Slevy na dani a nezdanitelné části	2005	2006	2007	2008
na poplatníka	38 040	7 200	7 200	24 840
na vyživované dítě	6 000	6 000	6 000	10 860
na manželku	21 720	4 200	4 200	24 840
poplatník pobírá částečný ID	7 140	1 500	1 500	2 520
poplatník pobírá plný ID	14 280	3 000	3 000	5 040
poplatník držitelem průkazu ZTP/P	50 040	9 600	9 600	16 140
Student	11 400	2 400	2 400	4 020
Dary	min. 2% ze ZD nebo 1000 Kč max. 10% ZD			
penzijní pojištění	max. 12 000			
soukromé životní pojištění	max. 12 000			

Zdroj: Vlastní zpracování na základě § 15, § 35ba § 35c ZDP platném znění pro rok 2005 – 8 (2012)

Sazba daně

V roce 2006 byla sazba daně progresivní, ale změnila se sazba daně z příjmů a změnila se i její příjmová pásma, tabulka č. 8. K největší změně u sazby daně došlo v roce 2008, kdy začala platit lineární sazba daně, v roce 2008 byla její výše 15%. Tato výše sazby daně je u nás platná do dnes.

Tabulka č. 8: Sazba daně 2006 - 2007

Základ daně			
od Kč	do Kč	Daň ze základu	přesahujícího
0	121 200	12%	
121 200	218 400	14 544 Kč + 19%	121 200 Kč
218 400	331 200	33 012 Kč + 25%	218 400 Kč
331 200	a více	61 212 Kč + 32%	331 200 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování na základě § 16 ZDP platném znění pro rok 2006 – 7 (2012)

3.3 ZMĚNY V OBDOBÍ 2009 - 2012

V tomto období nedocházelo v dani z příjmu fyzických osob k tak zásadním změnám jako v předchozích letech.

Výdaje v %

V letech 2009 - 2012 se výše výdajů uplatňovaná v % měnila jen mírně. K velké změně došlo pouze u živností řemeslných. Tyto živnosti si od roku 2010, mohou uplatnit výdaje, v nejvyšší výši. Zvedla se i výše % sazby u ostatních příjmů podle § 7. Od roku 2011, se mohou uplatňovat % výdaje i na příjmy, z pronájmu majetku zařazeného do obchodního majetku. V témže roce, byly tyto příjmy nově zařazeny do §7 odstavec 2 písm. e). Všechny změny v tomto období jsou uvedeny v tabulce č. 9.

Tabulka č. 9: Rozdělení, podle druhu příjmů 2010 – 2012

Druh příjmů	Procenta výdajů	
	2010	2011-2012
Ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a ze živností řemeslných	80%	80%
Ze živností s výjimkou živností řemeslných	60%	60%
Z činností, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního předpisu, užití nebo poskytnutí práv duševního vlastnictví, z výkonu nezávislého povolání, příjmy znalce, tlumočnicka atd., z činností správce konkursní podstaty	40%	40%
Z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku		30%
Z pronájmu	30%	30%

Zdroj: Vlastní zpracování na základě § 7 odst. 7 ZDP platném znění pro rok 2010 – 12 (2012)

Paušální výdaj na dopravu

V roce 2010 se poprvé v daňových zákonech objevil nový pojem „paušální výdaj na dopravu“ upravuje ho § 24 odstavec 2 písm. zt). Poplatník si nově podle tohoto zákona, může uplatnit výdaje na dopravu silničním motorovým vozidlem paušálním výdajem, ve výši 5 000 Kč za každý kalendářní měsíc zdaňovacího období. Používá-li poplatník toto vozidlo i k soukromým účelům může tyto výdaje uplatnit pouze ve výši 4 000 Kč. Paušální výdaje na dopravu mohou být využity maximálně na 3 vozidla, která jsou nebo nejsou zahrnuta v obchodním majetku. V roce 2011 bylo jasně stanoveno, že nelze v průběhu zdaňovacího období měnit způsob uplatnění paušálního výdaje na dopravu na výdaje podle skutečné spotřeby. V měsíci kdy je motorové vozidlo pořízeno nebo vyřazeno lze uplatnit poměrnou část paušálního výdaje.

Slevy na dani a nezdanitelné částky

V roce 2011 se snížila částka, kterou si poplatník může na sebe uplatnit, aby se v roce 2012 tato výše opět zvedla na původní výši. V letech 2011 a 2012 se zvyšovala pouze částka, kterou si může poplatník uplatnit na nezletilé dítě. Zároveň se zvedla v roce 2012 maximální výše, kterou si může poplatník uplatnit jako daňový bonus podle § 35 odstavec 3 na 60 300 Kč. Změny jsou v tabulce č. 10

Tabulka č. 10: Slevy na dani a nezdanitelné části základu daně 2009 - 2012

Slevy na dani a nezdanitelné části	2009	2010	2011	2012
na poplatníka	24 840	24 840	23 640	24 840
na vyživované dítě	10 680	11 604	11 604	13 404
na manželku	24 840	24 840	24 840	24 840
poplatník pobírá částečný ID	2 520	2 520	2 520	2 520
poplatník pobírá plný ID	5 040	5 040	5 040	5 040
poplatník držitelem průkazu ZTP/P	16 140	16 140	16 140	16 140
Student	4 020	4 020	4 020	4 020
Dary	min. 2% ze ZD nebo 1000 Kč max. 10% ZD			
penzijní pojištění	max. 12 000			
soukromé životní pojištění	max. 12 000			

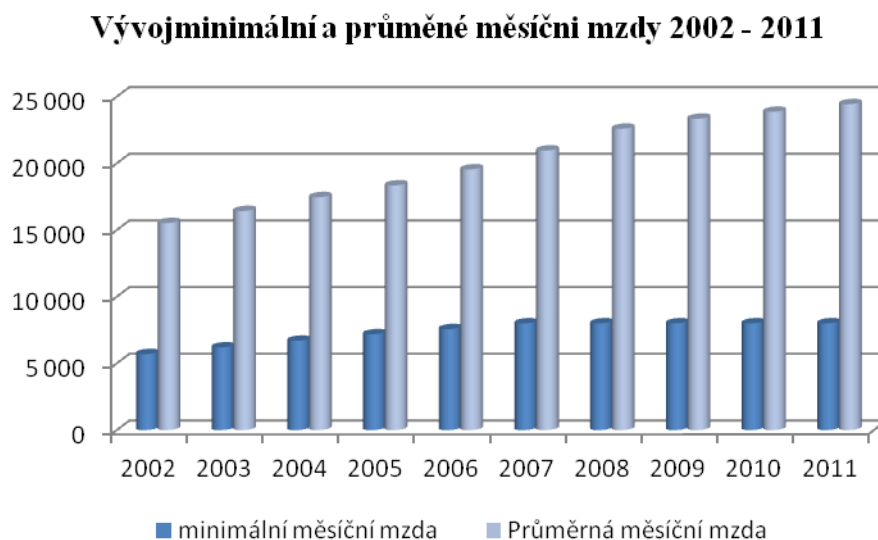
Zdroj: Vlastní zpracování na základě § 35ba § 35c ZDP platném znění pro rok 2009 – 2012 (2012)

Mzdy 2002 – 2012

Minimální mzda sice není uvedena v zákoně o dani z příjmů, ale ovlivňuje výši příjmů daňových poplatníků a zároveň i výši daňového základu u příjmů ze závislé činnosti. Minimální mzda se u nás od roku 2002 do roku 2012 zvýšila z 5 700 Kč na 8 000 Kč. Od roku 2007 se nezvyšovala a ani pro nadcházející rok 2013 se s jejím navyšováním nepočítá.

Stejně jako minimální mzda se u nás zvyšovala průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců. Podle Českého statistického úřadu se v České republice zvedla z 15 524 Kč, v roce 2002 na 24 436 Kč, této hranice dosáhla v roce 2011. Je to znázorněno v grafu na obrázku č. 1.

Obrázek č. 1:

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů českého statistického úřadu 2012 (2012)

4 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY – PRÁVNÍ ÚPRAVA

Daň z přidané hodnoty patří mezi daně nepřímé a je daní ze spotřeby. V České republice se tato daň začala vybírat, až po roce 1993 kdy nahradila daň z obratu. Upravuje ji zákon č. 235/2004 Sb., o dani z příjmů v platném znění, daň se uplatňuje na zboží, nemovitosti a služby stanovené tímto zákonem. Daň z přidané hodnoty, „odstraňuje duplicitu tak, že se inputy podruhé už nezdaňují a dani podléhá pouze přidaná hodnota zpracováním u daného plátce. Při dovozu podléhá dani hodnota dováženého zboží či služeb a inputy dovozce jsou rovněž vyloučeny“ (Marková, 2006, s. 223)

Výhodou daně z přidané hodnoty je neutralita, možnost zdanit služby, výhodnost pro mezinárodní obchod, odolnost proti daňovým únikům a spolehlivost výnosů pro stát. Naopak nevýhodou je náročnost přechodu na novou daň, administrativní nákladnost fungování daně a obavy ze zvýšení inflace. (Kubátová, 2006)

V této kapitole je zákon uveden tak, jak je platný v roce 2012.

4.1 POPLATNÍCI A PLÁTCI DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Poplatníkem DPH je spotřebitel, který kupuje zboží nebo službu zatíženou DPH, nebo dováží zboží ze třetích zemí. Je nositelem daňového břemene. (Pavlásek, Hejduková, 2010)

Plátce daně (osoba povinná k dani) je podle § 5 právnická nebo fyzická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti, pokud zákon nestanoví jinak. Je to i právnická nebo fyzická osoba, která nebyla založena za účelem podnikání, pokud uskutečňuje ekonomickou činnost (soustavná činnost výrobců obchodníků a osob poskytující služby, včetně důlní činnosti a zemědělské výroby a soustavné činnosti vykonávané podle zvláštních předpisů. K dani z přidané hodnoty se může osoba přihlásit dobrovolně.

Skupina podle § 5a je skupina spojených osob se sídlem, místem podnikání nebo provozovnou v tuzemsku, která je registrována k dani jako plátce podle § 95a. Spojené osoby jsou kapitálově nebo jinak spojené osoby.

Od uplatňování daně jsou podle § 6 osvobozené osoby, mající sídlo nebo místo podnikání v tuzemsku, pokud její obrat nepřesáhne částku 1 000 000 Kč za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců, nestanoví-li

zákon jinak. Obratem se rozumí souhrn úplat bez daně, včetně dotace k ceně podle, které osobě povinné k dani náleží.

4.2 PŘEDMĚT DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Předmětem daně podle tohoto zákona podle § 2 je:

- „Dodání zboží nebo převod nemovitosti za úplatu, osobou povinnou k dani, s místem plnění v tuzemsku.
- Poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani, s místem plnění v tuzemsku.
- Pořízení zboží z jiného členského státu Evropské unie za úplatu, uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani.
- Dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.“ (Marková, 2012, s. 117)

Zboží dovezené z jiného členského státu není předmětem daně:

- Dodání tohoto zboží by bylo v tuzemsku osvobozeno podle § 68 odst. 1 až 10.
- Pokud zboží pořizuje osoba, která není povinná k dani nebo je od daně osvobozena § 6 a nejedná se o pořízení zboží podle písmene a), celková hodnota zboží nepřesáhla 326 000 Kč bez daně v běžném ani v předcházejícím kalendářním roce. Do této částky se nezapočítává hodnota nového dopravního prostředku.
- Pořízení použitého zboží, uměleckého díla, sběratelské předměty nebo starožitnosti dodané obchodníkem z jiného členského státu. (Marková, 2012)

Předmětem daně, jsou zdanitelná plnění, pokud nejsou od daně osvobozené.

Územní působnost

Tuzemsko – území České republiky

Třetí země – země, které nejsou na území Evropského společenství. Patří sem také území Evropského společenství uvedené v § 3 odstavec 2 a 3.

Evropské společenství – území stanovené příslušnými právními předpisy Evropské unie. Podle § 3 odstavec 4 patří do této územní působnosti také území Monackého knížectví, ostrov Man, území Akrotiri a Dhekelie.

Dodání zboží a převod nemovitosti

Podle § 13 se dodáním zboží rozumí právo nakládat se zbožím jako vlastník. Převodem nemovitosti se rozumí podle § 13 změna vlastnického práva nebo příslušnosti k hospodaření. Dodání zboží do jiného členského státu představuje jeho skutečné odeslání nebo převedení do tohoto státu. (Marková, 2012)

Za dodání zboží nebo převod nemovitosti se podle § 13 odstavec 3 považuje:

- Převod vlastnického práva k majetku za úplaty, na základě rozhodnutí státního orgánu nebo podle zvláštního právního předpisu
- Dodání na základě komisařské smlouvy nebo podobné smlouvy
- Předání dovezeného zboží, které vlastní osoba ze třetí země, je předáno další osobě v tuzemsku beze změny vlastnického práva po vpuštění do volného oběhu.
- Převod práva užívat najaté zboží nebo najatou nemovitost na základě smlouvy.

Ostatní způsoby, které se považují za dodání zboží a převod nemovitosti jsou uvedeny v § 13 odstavec 4 až 6. V tomto § se dále uvádí co se za dodání zboží a převod nemovitosti nepovažuje.

Místem plnění podle § 7 při dodání zboží, je místo, kde se zboží nachází v době, kdy se dodání uskutečňuje. Je-li zboží dopravováno nebo přepravováno, je místem plnění místo, kde začíná přeprava zboží. Při dovozu zboží ze třetích zemí se za místo plnění považuje členský stát, kde vznikla daňová povinnost při dovozu. Pokud je dodání zboží spojeno s montáží, je místem plnění místo, kde je zboží instalováno.

Místem plnění u převodu nemovitosti je místo kde se nemovitost nachází.

Daňový doklad musí být vystaven do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění nebo přijetí úplaty. Daňový doklad při dodání zboží, převodu nemovitosti nebo poskytnutí služby podle § 28 musí splňovat některé náležitosti. Běžný daňový doklad musí obsahovat: Obchodní jméno nebo jméno a příjmení, sídlo nebo místo podnikání a DIČ plátce, který plnění uskutečňuje a osoby pro kterou se plnění uskutečňuje, evidenční číslo daňového dokladu, rozsah a předmět plnění, datum vystavení dokladu a datum uskutečnění plnění nebo datum přijetí úplaty, jednotkovou cenu bez daně, základ daně a základní nebo sníženou sazbu daně.

Plátce je povinen přiznat daň na výstupu, při dodání zboží, poskytnutí služby a převodu nemovitosti, podle § 21 ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo ke dni přijetí úplaty, a to k tomu dni, který nastane dříve, pokud zákon nestanoví jinak.

Poskytnutí služby

Poskytnutím služby se podle § 14 rozumí všechny činnosti, které nejsou dodáním zboží nebo převodem nemovitostí. Dále se pod tím rozumí:

- Převod práv.
- Poskytnutí práva využití věcí nebo jiné majetkové využitelné hodnoty.
- Vznik a zánik věcného břemene
- Přijetí závazku zdržet se nebo strpět určité jednání nebo situaci.
- Poskytnutí služby za úplatu na základě rozhodnutí státního orgánu nebo zvláštního právního předpisu
- Poskytnutí služby na základě komisařské smlouvy nebo podobné smlouvy

Ostatní služby, které jsou považovány za poskytnutí služby, jsou uvedeny v § 14 odstavec 3 a 4. V tomto § jsou uvedeny i služby, které se nepovažují za poskytnuté.

Místem plnění při poskytnutí služby osobě povinné k dani je podle § 9 místo, kde má tato osoba sídlo nebo místo podnikání. Má-li provozovna, které je poskytována služba sídlo jinde, je místem plnění místo, kde je provozovna umístěna. Je-li služba poskytována osobě nepovinné k dani, je místem plnění, sídlo nebo místo podnikání osoby, která službu poskytla. Základní pravidlo pro stanovení místa plnění při poskytnutí služby podle § 9 odstavec 1 a 2 se použije, nestanoví-li zákon jinak. Ostatní míst plnění jsou uvedeny v § 10 až 10k.

Pořízení zboží z jiného členského státu

Pořízením zboží z jiného členského státu se podle § 16 rozumí:

Nabytí práva nakládat jako vlastník se zbožím od osoby registrované k dani v jiném členském státě, je-li zboží převezeno z jiného členského státu do tuzemska nebo do jiného členského státu osobou povinnou k dani v jiném členském státě, která uskutečňuje dodání zboží, pořizovatelem nebo zmocněnou třetí osobou.

Pořídí-li zboží právnická osoba, která není povinná k dani, je odesláno nebo přepraveno z třetí země a dovoz zboží je uskutečněn touto osobou do jiného členského státu, než ve kterém je ukončen dovoz nebo přeprava, považuje se zboží jako by bylo odesláno z členského státu kam bylo zboží dopraveno. Pokud je dovoz zboží do tuzemska, uskutečněn právnickou osobou nepovinnou k dani, a ta prokáže, že při pořízení, zboží bylo předmětem daně v jiné členské zemi, má nárok na vrácení daně.

Ostatní pořízení zboží jsou uvedeny v § 16 odstavci 3 a 5.

Podle § 16 za zboží pořízené z jiného členského státu nepovažuje dodání zboží s instalací nebo montáží, dodání plynu, elektřiny, tepla nebo chladu nebo zaslání zboží podle §18.

Za pořízení zboží se dále nepovažuje přemístění obchodního majetku z jiného členského státu do tuzemska pro účely uvedené v § 13 odstavec 7. Za pořízení zboží se podle § 16 také nepovažuje pořízení obalů za úplatu.

Při dodání zboží uvnitř území Evropského společenství formou třístranného obchodu je možné využít zjednodušený postup, který upravuje § 17. Dodání a pořízení nových dopravních prostředků uvnitř území Evropského společenství upravuje § 19

Místem plnění § 11 při pořízení zboží z jiného členského státu je považováno místo, kde se zboží nachází po ukončení jeho odeslání nebo přepravy pořizovateli.

Daňový doklad při pořízení zboží z jiného členského státu musí podle § 35 obsahovat: název, sídlo nebo místo podnikání a DIČ osoby registrované k dani v jiném členském státě, která dodává zboží, včetně kódu země, obchodní jméno nebo jméno a příjmení, sídlo nebo místo podnikání a DIČ pořizovatele, evidenční číslo daňového dokladu, rozsah a předmět plnění, datum vystavení dokladu, jednotkovou cenu bez daně, základ daně a sdělení, že osobou povinnou přiznat a zaplatit daň je plátce. Daňový doklad musí být vystaven nejpozději do 15 dnů od data uskutečnění dodávky zboží

Zasílání zboží

Zasílání zboží podle § 18 představuje dodání zboží do jiného členského státu z tuzemska, pokud je zboží odesláno nebo přepraveno do jiného členského státu osobou povinnou k dani, která zboží dodává, s výjimkou dopravních prostředků. Nebo zboží dodané z jiného členského státu do tuzemska osobou registrovanou k dani osobě, která

není plátcem ani osobou identifikovanou k dani za podmínek, které jsou uvedené v předchozí větě.

Podle § 18 za zboží pořízené z jiného členského státu se nepovažuje dodání zboží s instalací nebo montáží, dodání plynu, elektřiny, tepla nebo chladu.

Místem plnění při zasílání zboží je podle § 8 místo, kde se zboží nalézá po ukončení jeho odeslání nebo přepravy osobě, pro kterou se dodání uskutečňuje.

Daňový doklad musí být vystaven nejpozději do 15 dnů od data uskutečnění dodání zboží do jiného členského státu. Při dodání zboží do jiného členského státu musí podle § 3 daňový doklad obsahovat: obchodní název, příjmení a jméno, sídlo nebo místo podnikání a DIČ plátce, který uskutečňuje plnění, název, sídlo nebo místo podnikání a DIČ pořizovatele, včetně kódu země, evidenční číslo daňového dokladu, rozsah a předmět plnění, datum vystavení dokladu nebo datum přijetí platby, jednotkovou cenu bez daně, základ daně a sdělení, že se jedná o plnění osvobozené od daně.

Dovoz zboží

Dovozem zboží se podle § 20 rozumí vstup zboží z třetí země na území Evropského společenství. Vrácení zboží ze svobodného skladu nebo svobodného pásma nacházejícího se v tuzemsku zpět do volného oběhu v tuzemsku.

Místem plnění při dovozu zboží je podle § 12 členský stát, na jehož území se zboží nachází v době, kdy vstupuje ze třetí země.

Daňovým dokladem při dovozu jsou podle § 30 písemné rozhodnutí o propuštění zboží do celního režimu, ve kterém vznikla daňová povinnost a jiné rozhodnutí o vyměřené dani celním úřadem (daň je zaplácena). Při vývozu, je daňovým dokladem písemné rozhodnutí celního úřadu o vývozu zboží do třetí země nebo písemné rozhodnutí celního úřadu o umístění zboží do svobodného pásma nebo svobodného vkladu v tuzemsku.

4.3 ZÁKLAD DANĚ

Základem daně upravuje § 36. „Základem daně je vše co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění, patří sem i částky na úhradu spotřební daně od osoby, pro kterou je plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby.“ (Marková, 2012, s. 128)

Základ daně dále zahrnuje:

- Jiné daně, cla, dávky nebo poplatky.
- Spotřební daň mimo výjimky § 41
- Daň z elektřiny, zemního plynu, některých dalších paliv a plynů
- Dotace k ceně

Vedlejší a ostatní výdaje, které navyšují základ daně, jsou uvedené v § 36.

Ze základu daně se pak vypočítá samotná daňová povinnost. Na základ DPH se uplatní správná daňová sazba. (Pavlásek, Hejduková, 2010)

4.4 SAZBA DANĚ

U daně z přidané hodnoty se uplatňují v současné době dvě sazby daně:

- Základní sazba daně 20%
- Snížená sazba daně 14%

Podle § 47 zboží je zdaněno základní sazbou s výjimkou zboží uvedeného v příloze č. 1. Mezi zboží, které spadá do snížené sazby, patří zejména potraviny s výjimkou alkoholických nápojů. Služby spadají do snížené sazby daně s výjimkou služeb uvedených v příloze č. 2.

V zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z příjmů v platném znění, jsou v Díle 8 uvedeny osvobození od daně bez nároku na odpočet daně.

Podle § 51 jsou od daně osvobozeny plnění, za předpokladu, že splní podmínky stanovené v § 52 až 62. Osvobozena jsou např. plnění:

- Poštovní služby (§ 52)
- Rozhlasová a televizní vysílání (§ 53)
- Finanční činnosti (§ 54)
- Pojišťovací činnosti (§ 55)
- Výchova a vzdělání (§ 57)
- Sociální pomoc (§ 59)

5 ZMĚNY V ZÁKONĚ O DANI Z PŘIDANÉ HODNOTY V OBDOBÍ 2002 - 2012

K největší změně u daně z přidané hodnoty došlo po našem vstupu do Evropského společenství 1. května 2004. V roce 2002 upravoval DPH zákon č. 588/1992 Sb., o dani z příjmu v platném znění, od 1. května 2004 DPH upravuje zákon číslo 235/2004 Sb., o dani z příjmů v platném znění.

5.1 ZMĚNY V OBDOBÍ 2002 – 30. dubna 2004

Plátce DPH

V tomto období byly osoby plátce charakterizovány jako:

- Osoby, které jsou povinny platit daň
- Osoby podléhající dani
- Plátcí

Osoby, které jsou povinny platit daň. Tyto osoby byly podle § 3 v tuzemsku osoby, v jejichž prospěch je zdanitelné plnění uskutečňováno, při dovozu, kterým má být zboží propuštěno.

Plátce daně z přidané hodnoty, v tomto období upravoval § 5. Poplatníci zde byli specifikováni, jako osoby podléhající dani (§ 4), jejichž obrat přesahoval (v roce 2002 a 2003) za nejbližší tři po sobě jdoucí kalendářní měsíce částku 750 000 Kč, (tj. 3 000 000 Kč za 12 měsíců). V roce 2004 se změnilo tři po sobě jdoucí měsíce, na dvanáct po sobě jdoucích měsíců. Snížila se i hodnota, kterou nesměl obrat přesáhnout na 2 000 000 Kč. V zákoně v té době, nebyly samostatně uvedeny osoby, osvobozené od uplatňování daní.

Předmět daně

Předmět daně byl upraven § 7, předmětem daně byla veškerá zdanitelná plnění za úplaty i bez úplaty, včetně nepeněžního plnění v tuzemsku.

Dovoz zboží

Vzhledem k tomu, že Česká republika ještě v roce 2002 nebyla členem Evropského společenství, nerozlišoval se dovoz jako v současné době na dovoz z členských zemí a

ze třetích zemí. Z tohoto důvodu se nerozlišovala ani územní působnost jako dnes. Podle § 42 pro uplatnění daně při dovozu zboží platilo ustanovení celních předpisů, nestanovil-li zákon jinak. Dovoze zboží podle § 43 podléhalo zboží z dovozu, zboží, které po propuštění po opuštění do volného oběhu získalo status českého zboží a české zboží, které bylo umístěno v celním skladu.

Vývoz zboží

Při vývozu zboží do zahraničí, byl plátce podle § 45 od povinnosti, uplatnit daň na výstupu, osvobozen.

Základ daně

Základ daně byla u tuzemského plnění cena, která neobsahuje daň, nestanovil-li zákon jinak. Základem daně u dovozu byl stanoven jako součet základu pro výměr cla, cla, dávek a poplatků splatných z důvodů dovozu zboží a příslušných spotřebních daní.

Sazba daně

Stejně jako v současné době, byly v období 2002 – 30. dubna 2004 dvě výše sazby:

- Základní
- Snížená

Výše základní sazby byla od 1. ledna 2002 do 30. dubna 2004 vyšší než dnes 22%. Naopak nižší byla v tomto období snížená sazba, její hodnota byla 5 %. Podle § 16 zboží v té době bylo zdaněno základní sazbou s výjimkou zboží uvedeného v příloze č. 1 a 3. Mezi zboží, které spadalo do snížené sazby, patřily zejména potraviny s výjimkou alkoholických nápojů, kávy, čokolády, čaje atd. Služby spadaly do snížené sazby daně s výjimkou služeb uvedených v příloze č. 2.

5.2 ZMĚNY V OBDOBÍ 1. května 2004 – 2008

Největší změny proběhly, hned v roce 2004. Nový zákon o dani z přidané hodnoty zákon č. 235/2004 Sb., vešel v platnost již 1. května 2004. Tento zákon výrazně změnil uplatňování DPH po vstupu České republiky do Evropského společenství.

Plátce DPH

Plátce daně jsou od roku 1. května 2004 uvedeni jako:

- Osoby povinné k dani § 5
- Osoby osvobozené od daně § 6

Podmínka, která dříve říkala kdo je plátcem daně, je nově podmínkou, která ukazuje, kdo je od daňové podmínky osvobozen. Osoba osvobozená od daně je ta, jejíž obrat za nejbližších 12 předcházející po sobě jdoucích měsíců nepřesáhne 1 000 000 Kč. To znamená, že hranice obratu se snížila na polovinu. Tato hranice je v této výši platná do dnes.

Od roku 2008 se mezi plátce nově zařadily skupiny § 5a až 5c, skupinou a členy skupiny mohou být subjekty se sídlem podnikání v tuzemsku nebo subjekty s místem podnikání na území Evropského společenství, které mají provozovnu umístěnou v tuzemsku. (Marková, 2008)

Územní působnost

Od 1. května 2004 se v zákoně o DPH objevil nový pojem územní působnost. Stejně jako všechny ostatní změny i ten souvisí se vstupem České republiky do Evropské unie. Územní působnost § 2 je rozložena do tří území:

- Tuzemské území České republiky
- Třetí zemí území mimo území Evropského společenství
- Území Evropského společenství

V zákoně jsou dále uvedené výjimky. Tak jak bylo územní rozdělení uvedeno v § 2, platí s mírnými úpravami až do současné doby.

Předmět daně

Předmět daně byl nově uveden v § 2. Patří sem dodání zboží nebo převod nemovitosti za úplatu osobou povinnou k dani v tuzemsku, poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v tuzemsku, pořízení z jiného členského státu Evropské unie za úplatu uskutečněné osobou povinnou k dani v tuzemsku a dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku. Předmět daně se od té doby nezměnil a ve stejném znění je platný dodnes.

Zdanitelná plnění

V předcházejícím zákoně, byla zdanitelná plnění, rozdělena do dvou položek: uskutečněná zdanitelná plnění a dovoz zboží. Po vstupu České republiky do Evropského společenství to však bylo nedostatečné a bylo nutné rozšíření.

Nově byla zdanitelná plnění, od 1. května 2004 rozdělena stejně, jako předmět daně, na:

Dodání zboží § 13 - převod vlastnického práva nakládat se zbožím jako vlastník. Do jiného členského státu se zboží považuje za dodané po jeho odeslání nebo přepravení do tohoto státu. Převod nemovitosti § 13 – nemovitost se převedenou považuje po jejím zápisu do katastru nemovitostí.

Poskytnutí služby §14 – to jsou všechny činnosti, které nejsou dodáním zboží nebo převodem nemovitostí.

poskytnutí služby osobou registrovanou k dani v jiném členském státě a zahraniční osobou § 15 – poskytne-li službu osoba, která nemá v tuzemsku sídlo, místo podnikání ani provozovnu, plátcí, jsou tyto osoby povinny daň přiznat a zaplatit.

Pořízení zboží z jiného členského státu § 16 – nabytí vlastnického práva na zboží, které dodala osoba z jiného členského státu registrovaná k dani.

Zjednodušený postup při dodání zboží uvnitř území Evropského společenství formou třístranného obchodu § 19

Zasílání zboží §18 – dodání zboží do jiného členského státu z tuzemska, pokud je odesláno nebo přepraveno plátcem.

Dodání a pořízení nových dopravních prostředků uvnitř území Evropského společenství § 19 – nový dopravní prostředek dodaný za úplatu plátcem do jiného členského státu osobě registrované k dani.

Dovoz zboží § 20 – dovoz zboží ze třetí země

Stejně jako byly rozděleny položky zdanitelného plnění, bylo zapotřebí rozdělit i místa plnění.

Základ daně

„Základem daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátcé za uskutečněné zdanitelné plnění od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí

osoby, vyjma daně za toto zdanitelné plnění“. (Marková, 2012) Základ daně upravuje § 36 již od 1. května 2004, s drobnými úpravami je platný dodnes.

Sazba daně

I v tomto období se uplatňovali dvě základní sazby, daně z přidané hodnoty:

- Základní
- Snížená

Od 1. května 2004 došlo ke snížení základní sazby daně na 19%, což znamená, že byla nižší než dnes. Zatímco snížená sazba základu daně zůstala stejná. K jejímu zvýšení došlo až v roce 2008 na 9%. To je přesto nižší sazba než jaká platí dnes.

Podle § 47 stejně jako v předcházejícím období zboží bylo zdaněno základní sazbou s výjimkou zboží uvedeného v příloze č. 1. Mezi zboží, které spadalo do snížené sazby, patřily zejména potraviny s výjimkou alkoholických nápojů, Naopak nově od 15. července 2006 do snížené sazby daně patří káva, čokoláda, čaje atd. Služby spadaly do snížené sazby daně s výjimkou služeb uvedených v příloze č. 2.

5.3 ZMĚNY V OBDOBÍ 2009 – 2012

V období 2009 – 2012, docházelo pouze k menším změnám u daně z přidané hodnoty.

Plátcí DPH

V roce 2009 nastala změna u osoby osvobozené od daně. Osoba povinná k dani, která má sídlo **nebo** místo podnikání v tuzemsku a její obrat nepřesáhl 1 000 000 Kč **za nejvýše 12 bezprostředně** předcházejících po sobě jdoucích měsíců je od daně osvobozena. K jiným zásadním změnám v tomto období nedošlo.

Zdanitelná plnění

I u zdanitelného plnění docházelo pouze k malým změnám v letech 2009 – 2012.

Poskytnutí služby osobou registrovanou k dani v jiném členském státě a zahraniční osobou § 15, byl nejprve v roce 2009 upraven, ale již v roce 2010 byl úplně zrušen. K jiným závažným změnám již v tomto období nedošlo.

Od 1. dubna 2009 si mohou podnikatelé uplatnit odpočet DPH za osobní automobil, který slouží pro uskutečnění ekonomické činnosti plátce

Sazba daně

K prvnímu navýšení sazby DPH došlo od 1. ledna 2010, základní sazba daně byla navýšena na 20% a snížená sazba daně byla navýšena na 10%. K dalšímu navyšování došlo v letošním roce. Zvyšovala se sice pouze snížená sazba, ale na 14%. To znamená, že snížená sazba daně se zvýšila od roku 2002 do roku 2012 o 9%. Zatímco základní sazba za stejné období se snížila pouze o 2%. V současné době probíhá schvalování dodatku k zákonu o DPH. Podle tohoto dodatku by mělo dojít od 1. ledna 2013 k dalšímu navyšování. Základní sazba by měla být 21% a snížená sazba 15%.

6 ZMĚNY V PŘÍKADECH

6.1 DAŇ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB PŘÍKLAD Č. 1

Pan Pavel Nový vlastní malý obchod s drogistickým zbožím, jeho příjmy z podnikání za rok 20xx byly 983 000,- Kč, výdaje vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení činili 560 000,- Kč. Mimo to vlastní chatu, kterou přes léto pronajímá. Chatu pronajímal 14 týdnů za 4 000,- Kč/1 týden. U pronájmu uplatňuje pan Nový výdaje v %. Má ženu Martinu, která je na mateřské dovolené s jejich dvouletou dcerou Pavlínkou.

Výpočet daně 2002 - 2005

Pan Novotný uplatňoval výdaje z pronájmu v %. V letech 2002 – 2005 si mohl uplatnit výdaje ve výši 20% tj. 11 200 Kč. Výpočet základu daně je v tabulce č. 11.

Tabulka č. 11: Základ daně 2002-2005

	Příjmy	Výdaje	Rozdíl
Dílčí základ daně podle § 7	983 000	560 000	423 000
Dílčí základ daně podle § 9	56 000	11 200	44 800
Základ daně			467 800

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Tabulka č. 12: Daňová povinnost 2002 - 2004

	2002 - 2003	2004
Základ daně	467 800	467 800
nezdanitelná část základu daně na poplatníka	38 040	38 040
nezdanitelná část základu daně na dítě	23 520	25 560
nezdanitelná část základu daně na manželku	21 720	21 720
Upravený základ daně	384 520	382 480
Zaokrouhlený základ daně	384 500	382 400
Daň z příjmů	83 476	82 804
Čisté příjmy po odpočtu daně	384 324	384 996

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Pan Nový v tomto období měl povinnost v dalším roce platit zálohu na daň ve výši 33 391,- Kč. Splatná by byla 15. dne šestého měsíce a 15. dne dvanáctého měsíce.

Základem daně pana Nového je souhrn dvou dílčích základů. Dílčího základu daně podle § 7 z příjmů z podnikání a z jiné samostatné činnosti a § 9 z příjmů z pronájmu. Výpočet daňové povinnosti, je v tabulce č. 13. Základ daně se dále upraví o

nezdanitelné části základu daně. Pan Nový uplatňuje nezdanitelné částky na poplatníka, na manželku a na nezletilé dítě. Daňová povinnost pana Nového by byla v letech 2002 a 2003 83 476,- Kč, v roce 2004 se zvýšila nezdanitelná částka na dítě a došlo k mírnému snížení daňové povinnosti. V letech 2002 a 2003 by jeho příjmy po odpočtu daně činily 384 324 Kč, v roce 2004 by příjmy po odpočtu daně činily 384 996 Kč.

Tabulka č. 13: Daňová povinnost 2005

Základ daně	467 800
nezdanitelná část základu daně na poplatníka	38 040
nezdanitelná část základu daně na manželku	21 720
Upravený základ daně	408 040
Zaokrouhlený základ daně	408 000
Daň z příjmů	90 996
Sleva na dani na dítě	6 000
Daň z příjmů po uplatnění slev	84 996
Příjem po odpočtu daně	382 804

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Pan Nový v tomto období měl povinnost v dalším roce platit zálohu na daň ve výši 33 999,- Kč. Splatná by byla 15. dne šestého měsíce a 15. dne dvanáctého měsíce.

V roce 2005 se panu Novému zvýšila daňová povinnost na 84 996,- Kč, výpočet je v tabulce č. 13. Díky tomu se mu zvýšila i povinná záloha na daň. K této změně došlo díky tomu, že se zrušila nezdanitelná částka na dítě a byla převedena do slev na dani. Pan Nový s manželkou nevyužili možnosti společného zdanění manželů. Příjmy po odpočtu daně by se panu Novému snížily na 382 804 Kč.

Kdyby manželé Noví uplatnili společné zdanění manželů, výpočty jsou v tabulce č. 14, daňová povinnost paní Nové by byla 27 700 Kč. Pan Nový by zaplatil na dani o 6 000 Kč více, protože by si nemohl uplatnit slevu na dítě. Dohromady by na dani zaplatili 61 400 Kč. To by bylo o 23 596 Kč méně, než když nevyužijí společné zdanění manželů. Pan Nový by v tomto období měl povinnost v dalším roce platit zálohu na daň ve výši 13 480,- Kč. Splatná by byla 15. dne šestého měsíce a 15. dne dvanáctého měsíce. Paní Nová by zálohu na daň neplatila. Jejich příjem po odpočtu daně byl mnohem vyšší 406 400 Kč.

Tabulka č. 14: Daňová povinnost 2005 společné zdanění manželů

Základ daně	467 800
1/2 základu daně	233 900
nezdanitelná část základu daně na poplatníka	38 040
Upravený základ daně	195 860
Zaokrouhlený základ daně	195 800
Daň z příjmů	33 700
Sleva na dani na dítě	6 000
Daň z příjmů paní Nové po uplatnění slev	27 700
Daň z příjmů pana Nového po uplatnění slev	33 700
Daň z příjmů manželů Nových po uplatnění slev	61 400
Příjem po odpočtu daně	406 400

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)Výpočet 2006 - 2007

Pan Nový uplatňoval výdaje z pronájmu v %. V letech 2006 – 2012 si mohl uplatnit výdaje ve výši 30% tj. 16 800 Kč. Výpočet základu daně je v tabulce č. 15.

Tabulka č. 15: Základ daně 2006-2012

	Příjmy	Výdaje	Rozdíl
Dílčí základ daně podle § 7	983 000	560 000	423 000
Dílčí základ daně podle § 9	56 000	16 800	39 200
Základ daně			462 200

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)**Tabulka č. 16:** Daňová povinnost 2006 – 2007

Základ daně	462 200
Zaokrouhlený základ daně	462 200
Daň z příjmů	103 132
Sleva na dani na poplatníka	7 200
Sleva na dani na manželku	4 200
Sleva na dani na dítě	6 000
Daňová povinnost po uplatnění slev	85 732
Příjem po odpočtu daně	376 468

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Pan Nový by v tomto období měl povinnost v dalším roce platit zálohu na daň ve výši 34 293,- Kč. Splatná by byla 15. dne šestého měsíce a 15. dne dvanáctého měsíce.

Neuplatní-li pan Nový společné zdanění manželů v letech 2006 a 2007, zaplatí na dani 85 732 Kč, to je více než v předcházejících letech. Výpočty jsou v tabulce č. 17. A to i přesto, že si mohl uplatnit vyšší výdaje z pronájmu podle § 9. Jeho příjmy po odpočtu daně by se oproti předešlému roku snížily na 376 468 Kč.

Tabulka č. 17: Daňová povinnost 2006-2007 společné zdanění manželů

Základ daně	462 200
1/2 základu daně	231 100
Daň z příjmů	36 187
Sleva na dani na poplatníka	7 200
Sleva na dani na dítě	6 000
Daňová povinnost paní Nové po uplatnění slev	22 987
Daňová povinnost pana Nového po uplatnění slev	28 987
Daň z příjmů manželů Nových po uplatnění slev	51 974
Příjem po odpočtu daně	410 226

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Kdyby manželé Noví využili možnosti společného zdanění manželů, výpočet je v tabulce č. 18, jejich daňová povinnost by byla 51 974 Kč. To znamená, že na dani by zaplatili o 33 758. K tomuto snížení by došlo, díky snížení daňového základu, změně daňových sazeb a slevě na dani. Pan Nový by neměl povinnost platit zálohu na daň. Příjem Novotných po odpočtu daně by činil 410 226 Kč.

Výpočet daně 2008 - 2012

Tabulka č. 18: Daňová povinnost 2008 - 2012

	2008 - 2009	2010	2011	2012
Základ daně	462 200	462 200	462 200	462 200
Zaokrouhlený základ daně	462 200	462 200	462 200	462 200
Daň z příjmů	69 330	69 330	69 330	69 330
Sleva na dani na poplatníka	24 840	24 840	23 640	24 840
Sleva na dani na manželku	24 840	24 840	24 840	24 840
Sleva na dani na dítě	10 680	11 604	11 604	13 404
Daňová povinnost po uplatnění slev	8 970	8 046	9 246	6 246
Příjem po odpočtu daně	453 230	454 154	452 954	455 954

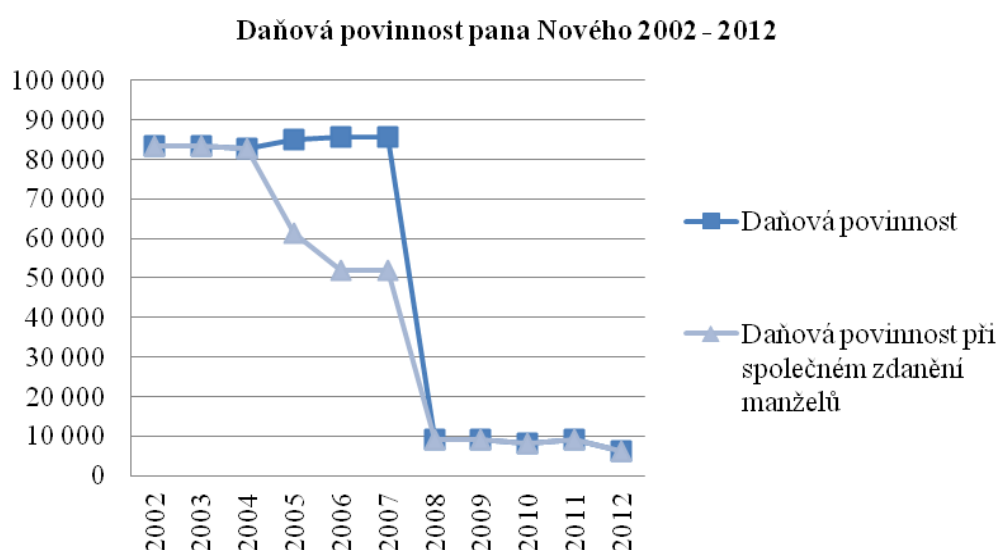
Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Od roku 2008 je daň lineární 15%. Díky tomu se panu Novému radikálně snížila daň z příjmů. Od tohoto roku se zvýšili i částky, které si pan Nový může uplatnit jako slevu

na dani. Jeho daňová povinnost se tím výrazně snížila. Tím jak výrazně se snížila daň tak výrazně se zvýšily příjmy po odpočtu daně.

V grafu na obrázku číslo 2 je ukázáno, jak rozdílná by byla daňová povinnost pana Nového v období 2002 – 2012. V grafu je vidět jak výrazný rozdíl nastal, u daňové povinnosti pana Nového v roce 2008, kdy začala u nás platit lineární sazba daně, a zvýšily se slevy na dani. Je zde i znázorněno o co výhodnější, by pro rodinu pana Nového bylo využít společné zdanění manželů.

Obrázek č. 2

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Díky tomu jak se snižovala daňová povinnost pana Nového, zvyšovaly se jeho čisté příjmy.

Vliv inflace na příjmy

Příjmy pana Nového neovlivňovalo pouze daňové zatížení, ale i míra inflace, která zvyšovala ceny zboží a služeb v jednotlivých letech a snižovala reálné příjmy pana Nového. Nejkomplexnějším z cenových indexů, kterými se měří míra inflace v ekonomice, je deflátor HDP. Není založen na spotřebním koši, ale zahrnuje v sobě změnu cen všech statků v ekonomice. Ovlivnění příjmů deflátorem HDP v jednotlivých letech je vidět v tabulce č. 19 a 20, Za základní rok je považován rok 2002. Příjmy před zdaněním, které měly stejnou výchozí hodnotu, snížíme-li je o deflátor HDP, dosahují v jednotlivých letech různé výše. Nejnížší by byly v roce 2009, to i přesto, že nejvyšší míra inflace byla v roce 2008. Nejvyšší by byly příjmy v roce 2002, to protož je brán za

základní rok, dalším rokem s nejvyššími příjmy by byl rok 2003, kdy byla míra inflace naopak nejnižší. Vezmeme-li v úvahu příjmy po odpočtu výdajů a po zdanění, tyto příjmy snížíme ještě o deflátor HDP, pak nejnižší budou v roce 2004, naopak nejvyšší v roce 2009. Tyto příjmy neovlivňuje pouze rozdílná míra inflace, ale i změny v daňových zákonech.

Tabulka č. 19: Příjmy snížené o deflátor 2002 – 2006, deflátor roku 2002 = 100

Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Příjmy	1 039 000	1 039 000	1 039 000	1 039 000	1 039 000
Deflátor HDP v %	100	100,9	104,9	104,6	105,1
Příjmy snížené o inflaci	1 039 000	1 029 649	988 089	991 206	986 011
Příjmy po zdanění	384 324	384 324	384 996	406 400	410 226
Příjmy po zdanění snížené o inflaci	380 481	380 865	366 131	387 706	389 304

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů českého statistického úřadu 2012 (2012)

Tabulka č. 20: Příjmy snížené o deflátor 2007 – 2011, deflátor roku 2002 = 100

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy	1 039 000	1 039 000	1 039 000	1 039 000	1 039 000
Deflátor HDP	108,4	110,3	112,2	110,5	109,7
Příjmy snížené o inflaci	951 724	931 983	912 242	929 905	938 217
Příjmy po zdanění	410 226	453 230	453 230	454 154	452 954
Příjmy po zdanění snížené o inflaci	375 767	406 547	397 936	406 468	409 017

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů českého statistického úřadu 2012 (2012)

6.2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB PŘÍKLAD Č. 2

Pan Marek Homola je truhlář a podniká na základě živnostenského oprávnění. Je svobodný a bezdětný. Jeho příjem za rok 20xx činil 300 000 Kč. Výdaje uplatňuje paušální částkou.

Výpočet daně 2002 – 2005

Pan Homola by si mohl uplatnit výdaje ve výši 25 % příjmů tj. 75 000 Kč. Jeho daňová povinnost by v letech 2002 – 2005 byla 31 920 Kč. Výpočty jsou v tabulce č. 21. Protože je svobodný bezdětný, může si uplatnit nezdanitelnou část základu daně pouze na poplatníka. Jeho příjem po odpočtu daně v tomto období je 268 080 Kč.

Tabulka č. 21: Daňová povinnost 2002 - 2005

Příjmy	300 000
Výdaje ve výši 25%	75 000
Základ daně	225 000
nezdanitelná část základu daně na poplatníka	38 040
Upravený základ daně	186 960
Zaokrouhlený základ daně	186 900
Daň z příjmů	31 920
Příjem pana Homoly po odpočtu daně	268 080

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Pan Homola by měl povinnost platit zálohu na daň ve výši 12 768 Kč. Splatná by byla 15. dne šestého měsíce a 15. dne dvanáctého měsíce.

Výpočet daně 2006 - 2009

Tabulka č. 22: Daňová povinnost 2006 – 2009

	2006	2007	2008 - 2009
Příjmy	300 000	300 000	300 000
Výdaje ve výši 60%	180 000	180 000	180 000
Základ daně	120 000	120 000	120 000
Zaokrouhlený základ daně	120 000	120 800	120 000
Daň z příjmů	14 400	14 496	18 000
Sleva na dani na poplatníka	7 200	7 200	24 840
Daňová povinnost po uplatnění slev	7 200	7 296	0
Čistý příjem pana Homoly	292 800	292 704	300 000

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Vzhledem k tomu, že od roku 2006 si pan Homola mohl uplatnit výdaje ve výši 60% tj. 180 000 Kč. Snížil se výrazně jeho základ daně. Jeho daňová povinnost by díky tomu v roce 2006 klesla na 7 200 Kč. V roce 2007 by měl pan Homola povinnost uplatnit minimální základ daně, který byl pro rok 2007 stanoven na 120 800 Kč, jeho daňová povinnost by se zvýšila o 96 Kč. Od roku 2008 se zvýšila částka, kterou si může poplatník uplatnit jako slevu na dani. Od roku 2008 by panu Homolovi vycházela nulová daňová povinnost. Výpočet je uveden v tabulce č. 22. Jeho příjem po odpočtu daně by v roce 2006 byl 292 800 Kč, v roce 2007 by se snížil na 292 704 Kč. V ostatních letech by se žádná daň neodpočítávala ani neodváděla.

Výpočet daně 2010 – 2012

V roce 2010 by si pan Homola mohl uplatnit výdaje ve výši 80% tj. 240 000 Kč. Základ daně by se panu Homolovi výrazně snížil a jeho daňová povinnost by byla nulová. Výpočet je uvedený v tabulce č. 23.

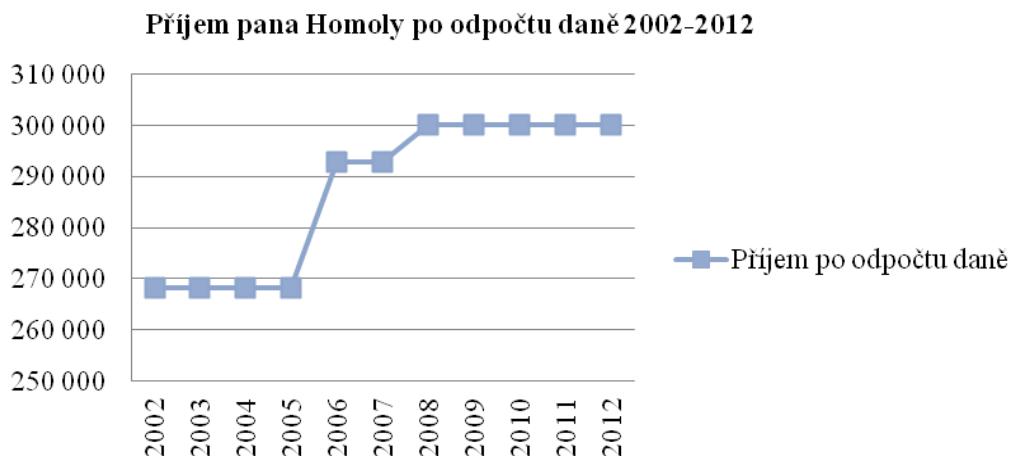
Tabulka č. 23: Daňová povinnost 2010 - 2011

	2010 a 2012	2011
Příjmy	300 000	300 000
Výdaje ve výši 80%	240 000	240 000
Základ daně	60 000	60 000
Zaokrouhlený základ daně	60 000	60 000
Daň z příjmů	9 000	9 000
Sleva na dani na poplatníka	24 840	23 640
Daňová povinnost po uplatnění slev	0	0
Příjem pana Homoly po odpočtu daně	300 000	300 000

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

V roce 2010 by si pan Homola mohl uplatnit výdaje ve výši 80% tj. 240 000 Kč. Základ daně by se panu Homolovi výrazně snížil a jeho daňová povinnost by byla nulová. Výpočet je uvedený v tabulce č. 23.

Obrázek č. 3

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

V grafu na obrázku č. 3, je ukázáno, jak se měnil příjem pana Homoly v období 2002 – 2012. Je vidět jak velký skok udělal příjem pana Homoly v roce 2006 poté, co si mohl odepsat výdaje ve výši 60%. Další velká změna nastala v roce 2008, v tomto roce se zvýšila částka, kterou si mohl pan Homola odečíst jako slevu na dani na poplatníka.

Díky tomu byla jeho daňová povinnost od tohoto roku nulová a zvýšil se čistý příjem pana Homoly.

Vliv inflace na příjmy

Inflace ovlivnila i příjmy pana Homoly. V tabulce č. 24 a 25 je vidět, že stejně jako u pana Nového v 1 příkladu, reálné příjmy před zdaněním by byli nejvyšší v roce 2003 nejnižší naopak v roce 2009. Rozdílné oproti příkladu č. 1 jsou příjmy po odpočtu daně snižené o deflátor DPH, nejnižší jsou v roce 2004 a nejvyšší v roce 2006. Tyto příjmy nejsou ovlivněny pouze rozdílnou mírou inflace, ale i změnami v daňových zákonech.

Tabulka č. 24: Příjmy snižené o inflaci 2002 - 2006, deflátor roku 2002 = 100

Rok	2002	2003	2004	2005	2006
Příjmy	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Deflace HDP	100	100,9	104,9	104,6	105,1
Příjmy snižené o inflaci	300 000	297 300	285 300	286 200	284 700
Příjmy po zdanění	268 080	268 080	268 080	268 080	292 800
Příjmy po zdanění snižené o inflaci	268 080	265 667	254 944	255 748	277 867

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů českého statistického úřadu 2012 (2012)

Tabulka č. 25: Příjmy snižené o inflaci 2007 - 2012, deflátor roku 2002 = 100

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Míra inflace	108,4	110,3	112,2	110,5	109,7
Příjmy snižené o inflaci	274 800	269 100	263 400	268 500	270 900
Příjmy po zdanění	292 800	300 000	300 000	300 000	300 000
Příjmy po zdanění snižené o inflaci	268 205	269 100	263 400	268 500	270 900

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů českého statistického úřadu 2012 (2012)

6.3 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB PŘÍKLAD Č. 3

Paní Ivana Kydlíčková je zaměstnána jako uklízečka u firmy H+K s.r.o. její příjmy se rovnají minimální mzdě. Její manžel je zaměstnán u stejné firmy jako bagrista. Děti s manželem zatím nemají.

Tabulka č. 26: Výše minimální mzdy v jednotlivých letech

Rok	2002	2003	2004	2005	do 30.6.2006	od 1.7.2006	2007 – 2012
Minimální mzda/1 měsíc	5 700	6 200	6 700	7 185	7 570	7 955	8 000
Roční příjem	68 400	74 400	80 400	86 220	45 420	47 730	96 000

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

V tabulce č. 26 je ukázáno, jak se měnila minimální mzda ve sledovaném období. V letech 2002 – 2007 se její hodnota zvyšovala každý rok. Od té doby je hodnota minimální mzdy stále stejná.

Výpočet daně 2002 - 2005

Tabulka č. 27: Roční čistá mzda 2002 - 2005

	2002	2003	2004	2005
Roční příjem ze závislé činnosti	68 400	74 400	80 400	86 220
Zdr. Pojištění 4,5 %	3 078	3 348	3 618	3 880
Soc. pojištění 8%	5 472	5 952	6 432	6 898
Základ daně	59 850	65 100	70 350	75 442
Nezdanitelná část základu daně na poplatníka	38 040	38 040	38 040	38 040
Upravený základ daně	21 810	27 060	32 310	37 403
Zaokrouhlený základ daně	21 800	27 000	32 300	37 400
Daňová povinnost	3 270	4 050	4 845	5 610
Čistá mzda	56 580	61 050	65 505	69 832

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Tabulka č. 27 ukazuje, jaké čisté příjmy by měla paní Kydlíčková v jednotlivých letech 2002 – 2005. V tomto období výši jejích příjmů ovlivňovala pouze změna výše minimální mzdy. Jak se zvyšovala minimální mzda, vzrůstaly i příjmy paní Kydlíčkové.

Výpočet daně 2006 - 2007

Tabulka č.28: Roční čistá mzda 2006 - 2007

	2006	2007
Roční příjem ze závislé činnosti	93 150	96 000
Zdr. Pojištění 4,5 %	4 192	4 320
Soc. pojištění 8%	7 452	7 680
Základ daně	81 506	84 000
Zaokrouhlený základ daně	81 500	84 000
Daňová povinnost	9 780	10 080
Sleva na dani na poplatníka	7 200	7 200
Daňová povinnost po odpočtu slevy	2 580	2 880
Čistá mzda	78 926	81 120

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

V letech 2006 se změnila sazba daně z příjmů i příjmová pásma. Paní Kydlíčkové se sazba daně snížila z 15%, na 12%, další změnou bylo, že se nezdanitelná částka na poplatníka změnila na slevu na poplatníka. Zároveň se v těchto letech opět zvyšovala

minimální mzda. To všechno vedlo k tomu, že se paní Kydlíčkové opět zvyšovali čisté příjmy. Výpočet je v tabulce č. 28.

Výpočet daně 2008 - 2012

Tabulka č. 29: Roční čistá mzda 2008 - 2012

	2008	2009 - 2010	2011	2012
Roční příjem ze závislé činnosti	96 000	96 000	96 000	96 000
Zdr. pojištění 4,5 %	4 320	4 320	4 320	4 320
Soc. pojištění 8% od roku 2009 6,5%	7 680	6 240	6 240	6 240
Základ daně - superhrubá mzda	129 600	128 640	128 640	128 640
Zaokrouhlený základ daně	129 600	128 600	128 600	128 600
Daňová povinnost	19 440	19 290	19 290	19 290
Sleva na dani na poplatníka	24 840	24 840	23 640	24 840
Daňová povinnost po odpočtu slevy	0	0	0	0
Čistá mzda	84 000	85 440	85 440	85 440

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

K nejvýraznějšímu nárůstu čisté mzdy došlo v roce 2008 a to i přesto, že minimální mzda se již nenavyšovala. Daň se sice začala vypočítávat ze superhrubé mzdy, to vedlo k výraznému zvýšení základu daně, ale zároveň se zvýšila částka, kterou si poplatník může uplatnit jako slevu na dani. Paní Kydlíčková od roku 2008 má nulovou daňovou povinnost. Výpočty jsou v tabulce č. 29.

6.4 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB PŘÍKLAD Č. 4

Paní Iveta Trošková je zaměstnána jako kadeřnice, její hrubý měsíční příjem činí 14 525 Kč, tj. 174 300 Kč ročně. Mimo to, si přivydělává prodejem kosmetiky, má k tomu živnostenské oprávnění. Příjem z této činnosti byl 123 324 Kč, výdaje činily 84 200 Kč. Je rozvedená má syna Petra 12 let a dceru Janu 14 let.

Výpočet daně 2002 - 2004

Základem daně paní Troškové je součet dílčích základů podle § 6 a § 7. V letech 2002 a 2003 by paní Trošková měla čistý příjem 176 511 Kč. Díky tomu, že se nezdanitelná částka na děti v roce 2004 mírně zvýšila, zvedly se i čisté příjmy paní Troškové na 177 126 Kč. Výpočet daňové povinnosti je v tabulce č. 30.

Tabulka č. 30: Roční čisté příjmy 2002 – 2004

	2002 - 2003	2004
Roční příjem ze závislé činnosti	174 300	174 300
Zdr. Pojištění 4,5 %	7 844	7 844
Soc. pojištění 8%	13 944	13 944
Dílčí základ daně	152 512	152 512
Příjmy podle § 7	124 324	124 324
Výdaje	84 200	84 200
Dílčí základ daně § 7	40 124	40 124
Základ daně	192 636	192 636
Nezdanitelná část základu daně na poplatníka	38 040	38 040
Nezdanitelná část základu daně na děti	47 040	51 120
Upravený základ daně	107 557	103 477
Zaokrouhlený základ daně	107 500	103 400
Daňová povinnost	16 125	15 510
Čisté příjmy	176 511	177 126

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Výpočet daně 2005

Tabulka č. 31: Roční čisté příjmy 2005

	2005
Roční příjem ze závislé činnosti	174 300
Zdr. Pojištění 4,5 %	7 844
Soc. pojištění 8%	13 944
Dílčí základ daně	152 512
Příjmy podle § 7	124 324
Výdaje	84 200
Dílčí základ daně § 7	40 124
Základ daně	192 636
Nezdanitelná část základu daně na poplatníka	38 040
Upravený základ daně	154 597
Zaokrouhlený základ daně	154 500
Daňová povinnost	25 440
Sleva na děti	12 000
Daň po uplatnění slevy	13 440
Čisté příjmy	179 196

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

V roce 2005 by se paní Troškové opět zvýšily čisté příjmy. Ke zvýšení došlo díky tomu, že nezdanitelné částky na děti byly zrušeny a byla nově zavedená sleva na dani na dítě.

Paní Trošková se díky změně výpočtu zvýšil čistý příjem na 179 196 Kč, zároveň se snížila daňová povinnost paní Troškové. Výpočet, je uvedený v tabulce č. 31.

Výpočet daně 2006 - 2009

V roce 2007 se čisté příjmy paní Troškové mírně snížily, důvodem bylo zrušení nezdanitelné částky základu daně na poplatníka. Tato částka byla nahrazena slevou na dani na poplatníka. K této změně došlo i přesto, že sazba daně se v nejnižší příjmové skupině snížila z 15% na 12%. K velké změně došlo v roce 2008, kdy sice došlo k navýšení dílčího základu daně, ale zároveň se zvýšily i částky, které paní Trošková může uplatnit jako slevu na dani na poplatníka a na děti. Místo, aby daň platila, bude jí vrácen daňový bonus. Díky tomu jí vzroste čistý příjem v roce 2008 a 2009, daňový bonus, na který má paní Trošková nárok činí 5 520 Kč. Výpočet je v tabulce č. 32.

Tabulka č. 32: Roční čisté příjmy 2006 - 2009

	2006 - 2007	2008	2009
Roční příjem ze závislé činnosti	174 300	174 300	174 300
Zdr. Pojištění 4,5 %	7 844	7 844	7 844
Soc. pojištění 8% od roku 2009 6,5%	13 944	13 944	11 330
Dílčí základ daně od roku 2008 superhrubá mzda	152 512	235 305	233 562
Příjmy podle § 7	124 324	124 324	124 324
Výdaje	84 200	84 200	84 200
Dílčí základ daně § 7	40 124	40 124	40 124
Základ daně	192 636	275 429	273 686
Zaokrouhlený základ daně	192 600	275 400	273 600
Daňová povinnost	28 110	41 310	41 040
Sleva na poplatníka	7 200	24 840	24 840
Sleva na děti	12 000	21 720	21 720
Daň po uplatnění slev	8 910	0	0
Daňový bonus		5 250	5 520
Čisté příjmy	183 726	197 886	200 770

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Výpočet daně 2010 - 2012

Čisté příjmy paní Troškové se v letech 2010 – 2012 měnily podle toho, jak se měnily slevy na dani a na poplatníka. Došlo ještě k jedné změně, která ovlivnila čistý příjem paní Troškové, snížení srážky na sociální pojištění ze mzdy z 8% na 6,5%. Výpočty jsou v tabulce č. 33.

Tabulka č. 33: Roční čisté příjmy 2010 - 2012

	2010	2011	2012
Roční příjem ze závislé činnosti	174 300	174 300	174 300
Zdr. Pojištění 4,5 %	7 844	7 844	7 844
Soc. pojištění 8%	11 330	11 330	11 330
Dílčí základ daně od roku 2008 superhrubá mzda	233 562	233 562	233 562
Příjmy podle § 7	124 324	124 324	124 324
Výdaje	84 200	84 200	84 200
Dílčí základ daně § 7	40 124	40 124	40 124
Základ daně	273 686	273 686	273 686
Zaokrouhlený základ daně	273 600	273 600	273 600
Daňová povinnost	41 040	41 040	41 040
Sleva na poplatníka	24 840	23 640	24 840
Sleva na děti	23 208	23 208	26 808
Daň po uplatnění slev	0	0	0
Daňový bonus	7 008	5 808	10 608
Čisté příjmy	202 258	201 058	205 858

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

6.5 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY PŘÍKLAD Č. 5

Pan Karel Samec se zabývá dovozem zboží ze zahraničí, toto zboží dále prodává v ČR. Je plátcem DPH. Zboží objednává od svého dodavatele z Bulharska. V lednu 20xx, nakoupil 200 kartonů holicích strojků Astra Superior za 51,04 Eur/1 karton (v jednom kartonu je 1 000 ks) a 130 kartonů holicích strojků Astra Platinum za 53,054 Eur/1 karton (v jednom kartonu je 1 000 ks). Měnový kurz Eur je 25,835 Kč. Cena za dopravu zboží byla 50 000 Kč (dovozce není plátcem DPH). Od celních poplatků je toto zboží osvobozeno. V lednu 20xx se mu podařilo prodat 1500 ks holicích strojků Astra Platinum v hodnotě 55 Kč/1 ks bez DPH a 2 000 ks Astra Superior v hodnotě 51 Kč/1 ks bez DPH České firmě.

Daňová povinnost u DPH pana Samce za leden 2002 - 2004

V tomto období neprobíhaly žádné velké změny a daňová povinnost by byla ve všech letech stejná

Daň na vstupu

Daňový základ je složen z ceny zboží a ceny za dopravu.

Cena zboží v Eur $200 \cdot 51,04 + 130 \cdot 53,054 = 17\,105,-$

Cena zboží v Kč $17\,105 \cdot 25,835 = 441\,908,-$

Doprava $= 50\,000,-$

Základ daně $= 491\,908,-$

Daň 22% $491\,908 \cdot 0,22 = \underline{\underline{108\,220,-}}$

Daň na výstupu

Cena zboží za prodej $55 \cdot 1\,500 + 51 \cdot 2\,000 = 184\,500,-$

Daň 22% $184\,500 \cdot 0,22 = \underline{\underline{40\,590,-}}$

Daňová povinnost

Daň na výstupu – daň na vstupu $= \underline{\underline{-67\,630,-}}$

V lednu 2004 Česká republika ještě nebyla v Evropské unii, veškerý dovoz byl u nás proclen a zároveň hned byla vypočítána na celním úřadu daň z přidané hodnoty. Do základu daně při dovozu patřila u pana Samce pouze doprava a cena zboží v Kč. Daň na výstupu byla vypočítána jako násobek prodaného zboží a jeho ceny. Rozdíl mezi daní na výstupu a daní na vstupu je u pana Samce -67 630 Kč. Pan Samec má nadměrný odpočet.

Daňová povinnost u DPH pana Samce za leden 2005 a 2006

Dne 1. května 2004 vstoupila Česká republika do Evropské unie na výpočet základu daně, to však pro pana Samce nemělo žádný vliv. Vzhledem k tomu, že Bulharsko není členem Evropské unie, základ daně na vstupu se vypočítával stejně jako v předchozích letech. Výpočet by byl stejný v roce 2005 jako 2006.

Daň na vstupu

Daňový základ je složen z ceny zboží a ceny za dopravu.

Základ daně $= 491\,908,-$

Daň 19% $491\,908 \cdot 0,19 = \underline{\underline{93\,463,-}}$

Daň na výstupu

Základ daně = 184 500,-

Daň 19% $184\,500 \cdot 0,19$ = 35 055,-

Daňová povinnost

Daň na výstupu – daň na vstupu = -58 408,-

V průběhu roku 2004 se snížila daňová sazba u základní sazby DPH na 19%. V roce 2006 by panu Samci klesla daň na výstupu i na vstupu. Snížil by se i nadměrný odpočet na 58 408,- Kč.

Daňová povinnost u DPH pana Samce za leden 2007 – 2009

Od 1. ledna 2007 je Bulharsko členem Evropské unie a to znamená, že do základu daně na vstupu pana Samce již nepatří doprava.

Daň na vstupu

Cena zboží v Eur $200 \cdot 51,04 + 130 \cdot 53,054$ = 17 105,-

Cena zboží v Kč $17\,105 \cdot 25,835$ = 441 908,-

Daň 19% $441\,908 \cdot 0,19$ = 83 963,-

Daň na výstupu

Základ daně = 184 500,-

Daň 19% $184\,500 \cdot 0,19$ = 35 055,-

Daňová povinnost

Daň na výstupu – daň na vstupu = -48 908,-

Přesto, že nedošlo k žádným změnám u základní daňové sazby, daň na vstupu se panu Samcovi v tomto období snížila. Bylo to způsobeno sníženým základem daně. Panu Samcovi, by se snížil i nadměrný odpočet daně na 48 908 Kč.

Daňová povinnost u DPH pana Samce za leden 2010 – 2012

Daň na vstupu

Cena zboží v Eur $200 \cdot 51,04 + 130 \cdot 53,054$ = 17 105,-

Cena zboží v Kč $17\,105 \cdot 25,835$ = 441 908,-

Daň 20% $441\,908 \cdot 0,2$ = 88 382,-

Daň na výstupu

Základ daně = 184 500,-

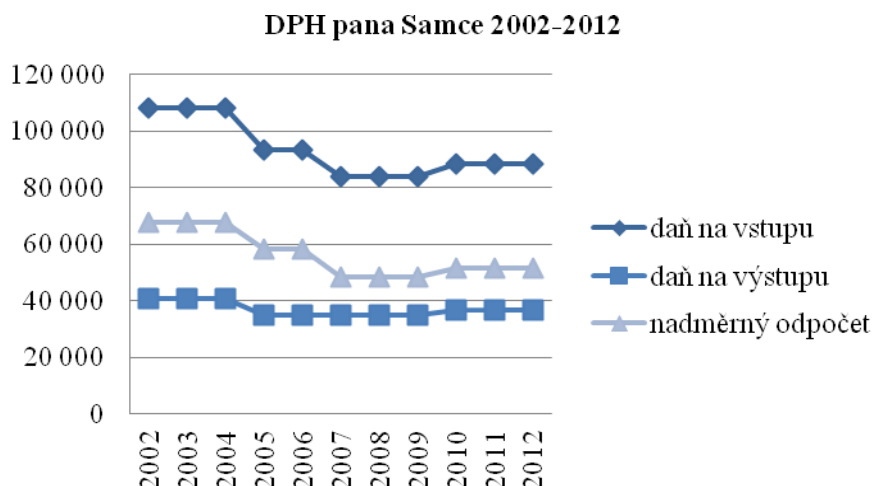
Daň 20% $184\,500 \cdot 0,2$ = 36 900,-

Daňová povinnost

Daň na výstupu – daň na vstupu = -51 482,-

Naposledy se základní sazba daně měnila v roce 2010 díky tomu, se panu Samcovi zvýšila jak daň na vstupu tak i daň na výstupu. Zvětšil se i nadměrný odpočet na 51 482 Kč.

Obrázek č. 4

Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

V grafu na obrázku č.4 je krásně vidět jak se měnila daň na vstupu a na výstupu panu Samcovi ve sledovaném období. Největší skok byl v roce 2005, kdy došlo k výraznému snížení daňové sazby. Další velká změna nastala v roce 2007, když Bulharsko vstoupilo do Evropské unie, díky tomu se výrazně změnila daň na vstupu.

6.6 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY PŘÍKLAD Č. 6

Paní Jana Marková byla 2. května 20xx na nákupu a do nákupního koše vhodila: 10 ks rohlíků za 25 Kč, 1 chleba za 29 Kč, mléko za 16,9 Kč, kávu za 28 Kč, sprchový gel za 52 Kč, toaletní papír za 20 Kč a papírové kapesníčky za 20 Kč. Doma na ni čekalo roční vyúčtování el. energie, její spotřeba za rok činí 8 297 Kč. Paní Markovou by zajímalo, jak vysoká je DPH z jednotlivých položek.

V tabulce č. 34 je vidět jak se měnila výše DPH, kterou paní Marková při svém nákupu zaplatila. Velký skok je vidět v roce 2004 kdy došlo ke snížení základní sazby daně z 22% na 19%. Snížená sazba daně se naopak zvýšila od roku 2007 o 9%. Díky tomu se částka, kterou zaplatila paní Marková na DPH, skoro ztrojnásobila. V tomto příkladu je jako základ cena daného zboží, ta se ale často mění. Cenu zboží a služeb v běžném životě neovlivňuje pouze daňové zatížení, ale i míra inflace.

Tabulka č. 34: DPH zaplacené paní Markovou 2. května 20xx

	cena	2002- 2003	2004- 2007	2008- 2009	2010- 2011	2012
Rohlíky	25	1,19	1,19	2,06	2,27	3,07
Chleba	29	1,38	1,38	2,39	2,64	3,56
Mléko	16,9	0,80	0,80	1,40	1,54	2,08
Káva	28	5,05	1,33	2,31	2,55	3,44
Sprchový gel	52	9,38	8,30	8,30	8,67	8,67
Toal. Papír	20	3,61	3,19	3,19	3,33	3,33
Papírové kapesníčky	20	3,61	3,19	3,19	3,33	3,33
El. Energie	8 297	1 496,18	1324,73	1324,73	1382,83	1382,83
Celkem		1 521,20	1344,13	1347,59	1407,16	1410,31

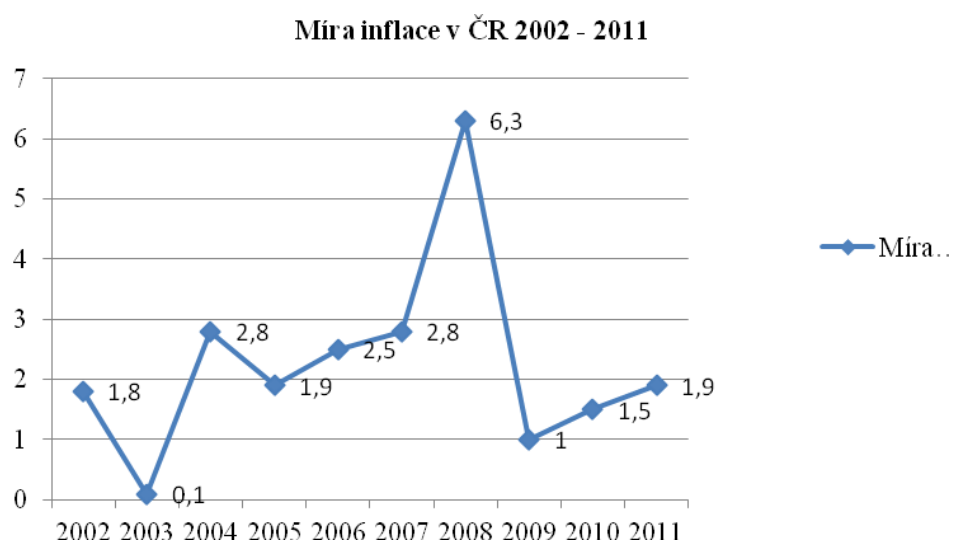
Zdroj: Vlastní zpracování (2012)

Inflace

Míra inflace nám ukazuje změnu cenové hladiny za určité období. Účinky inflace na ekonomiku mohou být negativní, ale i pozitivní. Mezi negativní účinky inflace patří např. snížení reálné hodnoty peněz, nejistota budoucího vývoje cen atd. Pozitivním účinkem inflace je rozšíření možnosti centrální banky upravovat úrokové sazby.

V grafu č. 4 je znázorněno, jak se vyvíjela míra inflace v České republice, je zde vidět, že nejvyšší míry inflace dosáhla v roce 2008 6,3%, kdy propukla celosvětová ekonomická krize. Naopak nejnižší inflace byla v roce 2003 0,1% V ostatním období se míra inflace držela v rozmezí 1 – 3 % .

Obrázek č. 5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů českého statistického úřadu 2012 (2012)

7 ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsem chtěla charakterizovat změny v dani z příjmů fyzických osob a dani z přidané hodnoty v období 2002 – 2012. Cílem mé práce je analýza nejdůležitějších změn ve zdanění příjmů fyzických osob a u daně z přidané hodnoty v období od roku 2002 do roku 2012, zhodnocení dopadu těchto změn na daňové poplatníky.

V praktické části jsem se snažila ukázat tyto změny na konkrétních příkladech. Snažila jsem se vybrat takové příklady, aby bylo vidět, že změny se týkají všech příjmových skupin.

U daně z příjmů fyzických osob došlo od roku 2002 k několika zásadním změnám. První zásadní změnou byla možnost společného zdanění manželů. Tuto možnost, mohli uplatňovat daňový poplatníci v období od roku 2005 do roku 2007. Tato změna ovlivnila pouze příjmy určité skupiny daňových poplatníků. Výhodná byla zejména v rodinách, kde byly velké rozdíly ve výši příjmů jednotlivých členů. Další velkou změnou, která ovlivnila příjmy všech daňových poplatníků, bylo zavedení lineární sazby daně v roce 2008. V tomto roce se u zaměstnanců změnil výpočet základu daně. Zároveň se, ale zvýšily slevy na dani, které si poplatník mohl uplatnit. Od tohoto roku proběhlo ještě několik změn, ale žádná nebyla tak výrazná.

Na příkladu č. 1 je vidět, jak poplatníky ovlivnila možnost uplatnit společné zdanění manželů. Na grafu je vidět jaký rozdíl nastane, když pan Nový této možnosti využije a kdyby této výhody nevyužil. Je zde vidět, že v této době byly zvýhodněny manželské páry. Největší změna, ale nastane v roce 2008, kdy je zavedena lineární sazba daně. Na tomto příkladu je také ukázáno, že naše příjmy neovlivňují pouze daně, ale také míra inflace, která snižuje naše reálné příjmy.

Příklad č. 2 ukazuje, že v daňových zákonech proběhly i jiné změny, které ovlivnily příjmy daňových poplatníků. Mezi tyto změny patří změny u výdajů uplatňovaných v %. Ty uplatňuje pan Homola. Jak se měnily % výdajů, měnil se i jeho daňový základ, snižovala se i jeho daňová povinnost a zvyšovaly se čisté příjmy.

Na příkladu č. 3 jsem chtěla ukázat, že změna v daňových zákonech ovlivnila i poplatníky s minimálními příjmy. U paní Kydlíčkové je vidět, že nejen růst minimální mzdy, ale i změny v daňových zákonech ovlivnily její čisté příjmy. To se projevilo na

čistých příjmech v roce 2006 a 2008 kdy minimální mzda se zvyšovala jen minimálně, ale její čistý příjem se přesto výrazně zvýšil.

Příklad č. 4 ukazuje, možnost využití slev na děti jako daňového bonusu. Paní Trošková v tomto příkladu má příjmy někde na hranici průměrné měsíční mzdy z roku 2002. Na tomto příkladu je vidět jak se daňová povinnost změnila v roce 2008 na daňový bonus.

U daně z přidané hodnoty proběhlo také mnoho změn. Ty nejrozsáhlejší proběhly v roce 2004, kdy byl změněn celý zákon o dani z přidané hodnoty. Všechny tyto změny souvisely se vstupem České republiky do Evropské unie. Největší změnou, která ovlivnila všechny daňové poplatníky, bylo snížení základní sazby daně v tomto roce. Velká změna nastala také při dovozu zboží z členských zemí Evropské unie. Při tomto dovozu se již neplatí clo a do základu daně se nezapočítávají ani náklady na dopravu. Od té doby nastalo ještě mnoho dalších nových úprav hlavně u daňových sazeb, které se stále zvyšují, žádná, ale nebyla již tak rozsáhlá jako v roce 2004.

Na příkladu č. 5 je ukázáno, jak se změnila daň na vstupu u podnikatele pana Samce, když do Evropské unie vstoupilo Bulharsko, odkud pan Samec dováží zboží. Je zde také vidět, jak ovlivnilo daň na vstupu pana Samce výrazné snížení základní sazby daně v roce 2004.

Na příkladu č. 6 jsem se snažila ukázat, že změny v dani z přidané hodnoty ovlivňují všechny daňové poplatníky. Na příkladu paní Markové je vidět, jak velkou část z ceny zboží tvoří DPH. Díky tomu jak se zvyšuje DPH, zvyšuje se cena zboží a služeb, paní Marková si tak za své příjmy může koupit mnohem méně. Na tomto příkladu je vidět, že se snížila v roce 2004 základní sazba daně o 3%, ale snížená sazba daně se tolikrát zvyšovala, že dnes je skoro na trojnásobku své původní hodnoty. Projdou-li plánované změny, bude od roku 2013 Základní sazba snížená pouze o 1% oproti hodnotě, které dosahovala v roce 2003, naopak hodnota snížené sazby daně bude na svém trojnásobku na 15%.

Vzhledem k tomu, že v dani z příjmů fyzických osob a dani z přidané hodnoty dochází k neustálým změnám je velmi nesnadné se v této oblasti dobře orientovat. Jsem proto ráda, že vypracování této bakalářské práce mi pomohlo tuto problematiku více prostudovat.

8 SEZNAM TABULEK A OBRÁZKŮ

Tabulka č. 1: Rozdělení, podle druhu příjmu.....	17
Tabulka č. 2: Slevy na dani a nezdanitelné části základu daně.....	20
Tabulka č. 3: Rozdělení, podle druhu příjmů 2002 – 2005.....	21
Tabulka č. 4: Nezdanitelné části základu daně.....	22
Tabulka č. 5: Sazba daně 2002 – 2005.....	23
Tabulka č. 6: Rozdělení, podle druhu příjmů 2006 – 2009.....	24
Tabulka č. 7: Slevy na dani a nezdanitelné části základu daně 2005 – 2008.....	25
Tabulka č. 8: Sazba daně 2006 – 2007.....	26
Tabulka č. 9: Rozdělení, podle druhu příjmů 2010 – 2012.....	26
Tabulka č. 10: Slevy na dani a nezdanitelné části základu daně 2009 – 2012.....	27
Tabulka č. 11: Základ daně 2002-2005.....	42
Tabulka č. 12: Daňová povinnost 2002 – 2004.....	42
Tabulka č. 13: Daňová povinnost 2005.....	43
Tabulka č. 14: Daňová povinnost 2005 společné zdanění manželů.....	44
Tabulka č. 15: Základ daně 2006-2012.....	44
Tabulka č. 16: Daňová povinnost 2006 – 2007.....	44
Tabulka č. 17: Daňová povinnost 2006-2007 společné zdanění manželů.....	45
Tabulka č. 18: Daňová povinnost 2008 – 2012.....	45
Tabulka č. 19: Příjmy snižené o deflátor 2002 – 2006.....	47
Tabulka č. 20: Příjmy snižené o deflátor 2007 – 2011.....	47
Tabulka č. 21: Daňová povinnost 2002 – 2005.....	48
Tabulka č. 22: Daňová povinnost 2006 – 2009.....	48
Tabulka č. 23: Daňová povinnost 2010 – 2011.....	49
Tabulka č. 24: Příjmy snižené o inflaci 2002 – 2006.....	50
Tabulka č. 25: Příjmy snižené o inflaci 2007 – 2012.....	50

Tabulka č. 26: Výše minimální mzdy v jednotlivých letech.....	50
Tabulka č. 27: Roční čistá mzda 2002 – 2005.....	51
Tabulka č. 28: Roční čistá mzda 2006 – 2007.....	51
Tabulka č. 29: Roční čistá mzda 2008 – 2012.....	52
Tabulka č. 30: Roční čisté příjmy 2002 – 2004.....	53
Tabulka č. 31: Roční čisté příjmy 2005.....	53
Tabulka č. 32: Roční čisté příjmy 2006 – 2009.....	54
Tabulka č. 33: Roční čisté příjmy 2010 – 2012.....	55
Tabulka č. 34: DPH zaplacené paní Markovou 2. května 20xx.....	59
Obrázek č. 1: Vývoj minimální a průměrné měsíční mzdy 2010 – 2011.....	29
Obrázek č. 2: Daňová povinnost pana Nového 2002 – 2012.....	47
Obrázek č. 3: Příjem pana Homoly po odpočtu daně 2002 – 2012.....	49
Obrázek č. 4: DPH pana Samce 2002 – 2012.....	58
Obrázek č. 5: Míra inflace v ČR 2002 – 2012.....	60

9 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

tzv. – tak zvaně

tzn. – to znamená

apod. – a podobně

např. – například

ČR – Česká republika

ZDP – zákon o dani z příjmu

odst. – odstavec

ID – invalidní důchod

ČID – částečný invalidní důchod

ZTP/P – průkaz osoby se zvlášť těžkým postižením s potřebou průvodce

písm. – písmeno

DIČ – daňové identifikační číslo

DPH – daň z přidané hodnoty

OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná

Kč – koruna česká

zdr. – zdravotní

10 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 4., aktualizované vydání. Praha: ASPI, 2006. 279 s. ISBN 80-7357-205-2
- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2005. 111 s. ISBN 80-7357-092-0
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2002*. Praha: GRADA Publishing, 2002. 122 s. ISBN 80-247-0168-5
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2003*. Praha: GRADA Publishing, 2003. 112 s. ISBN 80-247-0483-8
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2004*. Praha: GRADA Publishing, 2004. 143 s. ISBN 80-247-0761-6
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2005*. Praha: GRADA Publishing, 2005. 164 s. ISBN 80-247-1045-5
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2006*. Praha: GRADA Publishing, 2006. 172 s. ISBN 80-247-1581-3
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2007*. Praha: GRADA Publishing, 2007. 192 s. ISBN 978-80-247-2087-6
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2008*. Praha: GRADA Publishing, 2008. 208 s. ISBN 978-80-247-2385-3
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2009*. Praha: GRADA Publishing, 2009. 215 s. ISBN 978-80-247-2803-2
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2011*. Praha: GRADA Publishing, 2011. 264s. ISBN 978-80-247-3800-0
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2012*. Praha: GRADA Publishing, 2012. 264s. ISBN 978-80-247-4254-0
- PAVLÁSEK, Vlastimil; HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance a daně v České republice*. Plzeň: NAVA, 2010. ISBN 978-80-7211-360-6
- RYLOVÁ, Zuzana; TUNKROVÁ, Zlatuše; ŠULC, Ivo. *Daňové zákony 2010*. Brno: Computer Press, 2010. ISBN 978-80-251-2904-3

ŠIROKÝ, Jan. *Daňová teorie s praktickou aplikací*. Praha: C. H. Beck, 2003. 249 s.
ISBN 80-7179-413-9

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Deflátor HDP* [on-line]. Dostupné na:
<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/hdp_cr>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Průměrná měsíční mzda* [on-line]. Dostupné na:
<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/pmz_cr>

Abstrakt

RANDOVÁ, D. *Změny v daňových zákonech a jejich dopady na daňové poplatníky ČR*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 66 s., 2013

Klíčová slova: daň z příjmů fyzických osob, daň z přidané hodnoty, změny v dani z příjmů fyzických osob a v dani z přidané hodnoty, důsledky změn

Předložená bakalářská práce je zaměřena na analýzu nejdůležitějších změn ve zdanění příjmů fyzických osob a ve zdanění přidané hodnoty v České republice a na zhodnocení jejich důsledků. V první části této bakalářské práci jsou obecně charakterizovány daně a daňová soustava. V další části je analyzována právní úprava zdanění příjmů fyzických osob platná v roce 2012. Dále jsou zde popsány nejdůležitější změny ve zdanění fyzických osob provedené v období 2002 – 2012. Ve čtvrté části je analyzována právní úprava daně z přidané hodnoty platná v roce 2012 a dále jsou zde uvedeny nejdůležitější změny v dani z přidané hodnoty v období 2002 – 2012. Na konkrétních příkladech je ukázáno, jaké měly vybrané změny provedené v období 2002 – 2012 důsledky na daňového poplatníka. Dopady změn jsou ukázány na výši disponibilních příjmů nebo na výši daňové povinnosti daňových poplatníků. V závěru práce je zhodnocení těchto změn.

Abstrakt

Randová, D. *Changes in the tax law and their impact on tax payers in Czech Republic.* Bachelor's dissertation. Pilsen: Faculty of economics ZCU in Pilsen, 66 s.,2013

Key words: Personal income tax, value added tax, changes in personal income tax and value addend tax, consequences of changes

Presented bachelor's dissertaton is focused on an analysis of most important changes in taxation of the personal income and in value added tax in Czech Republic and for an appraisal of their consequences. In the first part of the bachelor's dissertation, there are generally characterize taxes and the tax systém. In the next part, there is legislation of the personal income tax in year 2012. Furthermore, there are described most important changes in taxation of natural persons carried out in the period between 2002 to 2012. In the fourth part, the legislation of the value added tax valid in year 2012 and there are mention of most important changes in the value added tax in the period between 2002 – 2012. On concrete instances you'll see, what kind of impact did the changes carried out in the period between 2002 – 2012 have on the taxpayer. Impacts of changes are shown on the level of disposable incomes or on the level of tax duty of taxpayers. There's the appraisal of these changes in the conclusion of the dissertation.